

PROCESEVALUATIE TWEEDE TIJDVAK EXPEDITIE-REGELING

EINDRAPPORT

seo • economisch onderzoek

AUTEURS

HENRI BUSSINK, TAMARA DOEVE (SEO ECONOMISCH ONDERZOEK), ROSANNE SCHAAPE & INGE OTTO (REGIOPLAN)

IN OPDRACHT VAN

SEO ECONOMISCH ONDERZOEK EN REGIOPLAN
AMSTERDAM, MEI 2025

Samenvatting

Betrokkenen beoordelen het tweede aanvraagtijdvak van de Expeditie-regeling overwegend positief. Het proces is aantoonbaar verbeterd ten opzichte van het eerste tijdvak. De belangrijkste knelpunten zijn met de doorgevoerde wijzigingen verholpen. Resterende verbeterpunten betreffen vooral verfijningen in de communicatie, het aanvraagproces en de beoordeling van aanvragen.

Deze procesevaluatie biedt inzicht in het verloop en de werking van het tweede aanvraagtijdvak van de Expeditie-regeling. Met deze regeling kunnen samenwerkingsverbanden, bestaande uit een werkgeversorganisatie, een werknemersorganisatie, een brancheorganisatie of een O&O-fonds en een onderzoeksinstelling, een subsidieaanvraag indienen in de vorm van een activiteitenplan dat gericht is op het experimenteren op de werkvloer en/of het implementeren en evalueren van bestaande praktijken op het gebied van duurzame inzetbaarheid (DI) of leven lang ontwikkelen (LLO). Daarmee wil het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) stimuleren dat bestaande kennis op het gebied van DI of LLO wordt doorontwikkeld. Het doel is dat maatregelen die werken breder en vaker worden toegepast door andere sectoren, bedrijven of organisaties. Het kan daarbij gaan om bestaande wetenschappelijk kennis of om kennis uit de praktijk.

De procesevaluatie van het eerste tijdvak leidde tot aanpassingen in het tweede tijdvak, die in deze tweede procesevaluatie worden geëvalueerd. Na het eerste tijdvak in 2022 is een procesevaluatie uitgevoerd door de onafhankelijke onderzoeksbureaus Regioplan en SEO Economisch Onderzoek (Schaap e.a., 2023). Deze evaluatie bracht knelpunten in het aanvraagproces aan het licht, die aanleiding gaven tot diverse aanpassingen in het tweede tijdvak. Regioplan en SEO voeren ook de procesevaluatie van het tweede tijdvak uit in opdracht van SZW, met als doel lessen te trekken en het proces verder te kunnen verbeteren voor een mogelijk derde tijdvak.

Deze procesevaluatie laat zien dat het aanvraagproces van het tweede tijdvak verbeterd is ten opzichte van het eerste tijdvak. De wijzigingen die naar aanleiding van de eerdere procesevaluatie zijn doorgevoerd (Schaap e.a., 2023), zoals het vervallen van het onderscheid tussen Activiteit A (Experimenteren op de werkvloer) en Activiteit B (Implementeren en evalueren van bestaande praktijken), de invoering van een geïntegreerd activiteiten- en onderzoeksplan en de introductie van een preadvies, zijn overwegend positief ontvangen. Zowel aanvragers als beoordelaars ervaren het proces vaker als positief en goed georganiseerd dan in het eerste tijdvak.

Het preadvies wordt gezien als een waardevolle toevoeging dat bijdraagt aan de kwaliteit van de aanvragen en het filteren van minder kansrijke voorstellen. Het preadvies helpt aanvragers om hun voorstel inhoudelijk aan te scherpen. Tegelijkertijd zijn er ook enkele aandachtspunten. Zo ervaren sommige aanvragers de periode tussen de ontvangst van het preadvies en de sluiting van de indieningsronde als te kort om de feedback goed te verwerken. Daarnaast bestaat de behoefte aan meer interactie met de beoordelaars, bijvoorbeeld via een toelichtend gesprek of een pitchmoment, in plaats van uitsluitend schriftelijke terugkoppeling. Ook blijkt de feedback in het preadvies voor sommige aanvragers te algemeen of onvoldoende concreet, waardoor het lastig is om gericht verbeteringen in de subsidieaanvraag aan te brengen. Beleidsmakers en het adviespanel merken bovendien op dat de kwaliteit van de aanvragen weliswaar iets verbeterde, maar dat het lerend effect van het preadvies in de praktijk beperkt bleef.

De informatievoorziening is sinds het eerste tijdvak verbeterd en het aanvraagproces is beter georganiseerd.

De communicatie over de regeling is helderder dan in het eerste tijdvak en aanvragers waarderen de goede bereikbaarheid van Uitvoering van Beleid voor praktische vragen. Desondanks signaleren sommige aanvragers nog steeds knelpunten bij de aanvraag. Zo leidde onduidelijkheid over het integreren van het onderzoeks- en activiteitenplan bij meerdere aanvragers tot verwarring, mede door tegenstrijdige instructies in de digitale aanvraagomgeving. Ook administratieve verplichtingen, zoals het aanleveren van machtigingen, bleken in sommige gevallen pas laat zichtbaar, wat voor tijdsdruk en praktische belemmeringen zorgde. Daarnaast vormen vereisten rondom het type hoofdaanvrager een drempel: inhoudelijk sterk betrokken partijen binnen een samenwerkingsverband mogen niet altijd formeel penvoerder zijn. Dit leidt ertoe dat sommige projecten uiteindelijk niet zijn ingediend. De regeling bereikt met name grotere werkgevers- en brancheorganisaties en O&O-fondsen, terwijl kleinere organisaties minder goed vertegenwoordigd zijn.

Het beoordelingsproces is transparanter geworden en beter georganiseerd. In vergelijking met het eerste tijdvak ervaren aanvragers het proces als duidelijker en beter georganiseerd. De samenwerking tussen de betrokken directies en het adviespanel verloopt soepeler dankzij een heldere taakverdeling en goede procesondersteuning. Afgewezen aanvragers ontvingen een uitgebreider gemotiveerde terugkoppeling, wat hen inzicht gaf in de afwijzingsgronden en hen de mogelijkheid biedt om in de toekomst beter voorbereid een aanvraag in te dienen. Daarentegen kregen toegekende aanvragers geen inhoudelijke feedback, terwijl sommigen daar wel behoefte aan hadden om hun project beter te kunnen uitvoeren. Ook de wachttijd van ongeveer vijf maanden tussen indiening en beoordeling van de subsidieaanvraag wordt als lang en onzeker ervaren, met name omdat er in deze periode weinig tot geen communicatie over de voortgang plaatsvindt.

Aanbevelingen voor een mogelijk derde tijdvak richten zich op verfijning en optimalisatie van het aanvraagproces dat in de basis al wel goed verloopt. Op basis van de evaluatie stellen we verbeteringen voor die vooral zien op het versterken van de toegankelijkheid, duidelijkheid en efficiëntie van het aanvraagproces. Zo kan gerichte communicatie bijdragen aan een bredere en diversere groep subsidieaanvragers en maakt duidelijkere informatie over subsidiabele kosten en voorwaarden de aanvraag eenvoudiger. Ook adviseren we om de periode tussen het preadvies en de definitieve aanvraag te verlengen, zodat organisaties voldoende tijd hebben om hun voorstel kwalitatief te verbeteren. Daarnaast kan het beoordelingsproces baat hebben bij meer transparantie en terugkoppeling aan alle aanvragers, inclusief de groep met een toegewezen aanvraag. Deze verfijningen zijn geen fundamentele herzieningen, maar dragen bij aan een inclusievere regeling die meer partijen bereikt en kwalitatief betere projectvoorstellen oplevert.

Inhoudsopgave

Samenvatting		2
1	Inleiding	5
	1.1	Aanleiding
	1.2	Onderzoeksvragen
	1.3	Onderzoeksaanpak
	1.4	Leeswijzer
2	Resultaten procesevaluatie	8
	2.1	Fasen in de beleidscyclus
	2.2	Agendavorming en beleidsvoorbereiding
	2.3	Beleidsbepaling
	2.4	Beleidsuitvoering en -evaluatie
3	Conclusies en aanbevelingen	23
	3.1	Conclusies
	3.2	Aanbevelingen

1 Inleiding

Dit onderzoek evalueert het aanvraagproces van het tweede tijdvak van de Expeditie-regeling: de Tijdelijke subsidieregeling onderzoek en experimenten duurzame inzetbaarheidsinterventies. De procesevaluatie geeft onder meer inzicht in de aanloop naar het tweede tijdvak, de communicatie rondom de regeling, het aanvraagproces en het beoordelingsproces.

1.1 Aanleiding

In 2022 heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een nieuwe subsidieregeling gepubliceerd: de Expeditie-regeling. Voluit gaat het om 'de Tijdelijke subsidieregeling onderzoek en experimenten duurzame inzetbaarheidsinterventies'. Het doel van de regeling is het stimuleren van het ontwikkelen of verder ontwikkelen van uitvoerbare, overdraagbare en gevalideerde praktijk- en wetenschappelijke kennis op het terrein van duurzame inzetbaarheid (DI) en leven lang ontwikkelen (LLO) teneinde de toepassing in bedrijven, sectoren en organisaties te vergroten en zo meer werkenden te bereiken.¹ Dit doet de regeling door op aanvraag subsidie te verstrekken voor de volgende activiteiten die passen bij het doel van deze regeling:²

- het ontwikkelen, uitvoeren en onderzoeken van experimenten in bedrijven of organisaties om de ontwikkeling van nieuwe praktijken en inzichten te ondersteunen; of
- het breder toepasbaar maken van praktijkkennis of wetenschappelijke kennis via het implementeren van interventies, werkwijzen of methodieken, en het door middel van onderzoek bepalen van succesfactoren.

Aanvragen voor subsidie kunnen worden ingediend door een samenwerkingsverband van een of meerdere partijen uit de praktijk en een onderzoeksinstelling. Organisaties vanuit de praktijk kunnen bijvoorbeeld een werkgevers- of werknemersorganisatie, een O&O-fonds of een branchevereniging zijn. De onderzoeksinstelling is binnen het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de opzet en uitvoering van het onderzoek. Het eerste aanvraagtijdvak was in het voorjaar van 2022. In totaal zijn in die periode negen aanvragen gedaan, waarvan vier aanvragen (deels) zijn toegekend. Hierna is een procesevaluatie uitgevoerd over het eerste aanvraagtijdvak (Schaap e.a., 2023). In het voorjaar van 2024 is een tweede aanvraagtijdvak geopend en bestond tevens de mogelijkheid tot het indienen van een verzoek tot het uitbrengen van een preadvies. In totaal zijn er in die periode 28 preadviesverzoeken en 20 definitieve aanvragen ingediend. Van deze definitieve aanvragen zijn conform de regeling alleen de eerste 15 die als volledig zijn aangemerkt beoordeeld, waarvan er negen aanvragen volledig en één gedeeltelijk zijn toegekend.

Ten behoeve van de Expeditie-regeling heeft SZW aan SEO Economisch Onderzoek en Regioplan gevraagd om de procesevaluatie over de twee aanvraagtijdvakken in 2024 uit te voeren. Het betreft:

- Het tijdvak voor een verzoek tot een preadvies van 26 februari t/m 8 maart 2024;
- Het aanvraagtijdvak voor de subsidie van 27 mei 2024 t/m 21 juni 2024.

¹ Staatscourant 2022, 11641, Artikel 3. Doel en reikwijdte van de regeling.

² Staatscourant 2022, 11641, Artikel 4. Subsidiabele activiteiten en Staatscourant 2024, 1881, Artikel 1B.

1.2 Onderzoeksvragen

De procesevaluatie moet onder meer inzicht geven in de aanloop naar de tweede aanvraagperiode, de communicatie rondom de regeling, het aanvraagproces en het beoordelingsproces. Vragen die hierbij centraal staan zijn onder andere:

1. Hoe zag het proces eruit, is dit uitgevoerd volgens plan? Sluit het proces aan bij het doel van de regeling?
2. Konden (potentiële) aanvragers uit de voeten met hoe de regeling is vormgegeven? Zijn er concrete punten waardoor men geen aanvraag heeft ingediend?
3. Wat is het bereik geweest? Wat is de mate van uitputting van het beschikbare budget?
 - a. Hoeveel aanvragen;
 - b. Verdeling over sectoren;
 - c. Doelgroepen;
 - d. Looptijd van activiteiten;
4. Wat is de waardering en ervaring van (niet-)aanvragers en Uitvoering van Beleid (UvB) als het gaat om:
 - a. Informatie en voorlichting;
 - b. Het aanvraagproces (duidelijk, voldoende tijd, bereikbaarheid, ondersteuning);
 - c. Het beoordelingsproces;
 - d. De verantwoordingsprocedure (administratie en rapportage);
5. Hebben de wijzigingen na het eerste tijdvak geleid tot een verbetering van het proces?
6. Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden voor het proces van een mogelijk derde tijdvak?

1.3 Onderzoeksaanpak

Het onderzoek omvat vier stappen: aanpassing van de beleidstheorie, interviews met beleidsmakers, het adviespanel en de hoofdaanvragers, en een enquête onder niet-aanvragers. Aanpassing van de beleidstheorie is gevolgd door acht interviews met beleidsmakers en met het onafhankelijke adviespanel, twaalf interviews met hoofdaanvragers en een enquête onder niet-aanvragers, waarvan de resultaten zijn vastgelegd in dit rapport.

Allereerst is de beleidstheorie aangepast op basis van wijzigingen in het aanvraagproces voor het tweede tijdvak. In de procesevaluatie voor het eerste tijdvak van de Expeditie-regeling is een beleidstheorie gereconstrueerd rondom de verschillende fasen van de beleidscyclus (Schaap e.a., 2023). Deze beleidstheorie is op basis van de wijzigingen voor het tweede tijdvak aangepast. Hiervoor zijn de gewijzigde regeling zoals gepubliceerd in de Staatscourant en de factsheet van de Expeditie-regeling bestudeerd.³ Naast de beleidsstukken is ook gekeken naar de ingediende aanvragen in het tweede aanvraagtijdvak en de beoordelingen daarvan, inclusief de (pre-)adviezen van het adviespanel.

Daarnaast zijn acht interviews afgenomen met betrokken beleidsmakers en het onafhankelijke adviespanel. Hiervan zijn drie groepsgesprekken gevoerd met betrokken beleidsmakers van SZW. Dit zijn beleidsmakers die een rol hebben gespeeld bij de wijzigingen voor het tweede tijdvak en het herinrichten en herschrijven van het aanvraagproces en het beoordelingsproces, waaronder het introduceren van een preadvies. Ook zijn vijf afzonderlijke gesprekken gehouden met leden van het adviespanel dat de aanvragen beoordeelt. Er is voor gekozen om de beleidsmakers van SZW per directie (Arbeidsverhoudingen, Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische

³ Zie [Staatscourant 2024, 1881](#) | [Overheid.nl](#) > [Officiële bekendmakingen](#) en [Expeditieregeling 2024](#) | [Publicatie](#) | [Rijksoverheid.nl](#).

Aangelegenheden en Uitvoering van Beleid) en de leden van het adviespanel in afzonderlijke gesprekken te bevragen, zodat ze vanuit de eigen rol en expertise hun inbreng konden leveren.

Verder zijn negen interviews afgenomen met hoofdaanvragers, waarvan zes subsidie toegewezen hebben gekregen en drie afgewezen zijn, en drie interviews met alleen preadviesaanvragers. Het doel van deze interviews is om inzicht te krijgen in (veranderingen in) de waardering en ervaring van aanvragers met de informatie en voorlichting, het aanvraagproces en de beoordelings- en verantwoordingsprocedure. Dit keer is ook expliciet ingegaan op de waardering van en ervaring met het preadvies. Ook zijn drie gesprekken gehouden met partijen die wel een verzoek tot een preadvies hebben ingediend, maar uiteindelijk geen definitieve subsidieaanvraag hebben gedaan.

Tot slot is een korte enquête uitgezet onder niet-aanvragers die mogelijk een aanvraag zouden kunnen indienen. Het doel van deze enquête is om een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van (veranderingen in) de bekendheid met en interesse in de Expeditie-regeling onder niet-aanvragers, evenals de redenen waarom zij geen preadvies of aanvraag hebben ingediend. Net als in de vorige evaluatie is een enquête verstuurd naar circa 300 e-mailadressen van werkgevers- en werknemersorganisaties, O&O-fondsen en brancheverenigingen. De lijst is grotendeels vergelijkbaar met die van vorig jaar, maar organisaties die in het tweede aanvraagstijdvak een preadvies hebben ingediend, zijn buiten het enquête-onderzoek gelaten.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt de resultaten van de procesevaluatie en geeft inzicht in hoe het tweede aanvraagstijdvak is verlopen. Dit gebeurt aan de hand van de verschillende fasen van de beleidscyclus, met specifieke aandacht voor de beleidsbepaling, beleidsuitvoering en beleidsevaluatie. Hoofdstuk 3 trekt hieruit conclusies en doet concrete aanbevelingen om knelpunten aan te pakken en het proces voor een mogelijk derde tijdvak verder te verbeteren.

2 Resultaten procesevaluatie

De Expeditie-regeling is in het tweede tijdvak op vijf hoofdpunten gewijzigd ten opzichte van het eerste tijdvak. Het algemene oordeel over het proces in het tweede tijdvak is positief, ook met betrekking tot de doorgevoerde wijzigingen, waaronder de invoering van het preadvies. Desondanks blijven er enkele verbeterpunten bestaan ten aanzien van de communicatie, het aanvraagproces en de beoordeling van de subsidieaanvragen.

Dit hoofdstuk presenteert de resultaten van de procesevaluatie van het tweede tijdvak van de Expeditie-regeling. Het biedt inzicht in de doorgevoerde wijzigingen, het verloop van het proces en hoe beleidsmakers, het adviespanel en (niet-)aanvragers dit hebben ervaren.

2.1 Fasen in de beleidscyclus

De procesevaluatie is opgebouwd aan de hand van de verschillende fasen in de beleidscyclus zoals beschreven door Hoogerwerf e.a. (2021). De beleidscyclus biedt een gestructureerd kader voor het ontwerpen, uitvoeren en evalueren van beleid. De procesevaluatie van het eerste tijdvak evalueerde alle vijf fasen van de beleidscyclus (Schaap e.a., 2023). Voor het tweede tijdvak ligt de focus in dit rapport uitsluitend op de beleidsbepaling (fase 3), beleidsuitvoering (fase 4) en beleidsevaluatie (fase 5):

1. **Agendavorming (alleen eerste tijdvak):** Voor deze fase is onderzocht hoe het probleem of de beleidsmatige behoefte is geïdentificeerd en op de agenda is geplaatst. Daarbij is gekeken naar de urgentie en relevantie voor zowel de praktijk als voor beleidsmakers;
2. **Beleidsvoorbereiding (alleen eerste tijdvak):** Hier is onderzocht hoe de regeling tot stand is gekomen, welke alternatieven zijn overwogen en in hoeverre belanghebbenden, zoals werkgevers- en werknemersorganisaties, hierbij betrokken waren;
3. **Beleidsbepaling (eerste en tweede tijdvak):** Voor deze fase is onderzocht hoe de regeling inhoudelijk is ontworpen (eerste tijdvak) en tussentijds is aangepast (tweede tijdvak), welke keuzes zijn gemaakt en in hoeverre belanghebbenden hierbij betrokken waren;
4. **Beleidsuitvoering (eerste en tweede tijdvak):** Hierbij is geëvalueerd hoe de regeling in de praktijk is uitgevoerd, met een specifieke focus op het (preadvies)aanvraag- en beoordelingsproces;
5. **Beleidsbeoordeling (eerste en tweede tijdvak):** Voor het eerste tijdvak is eerder al een procesevaluatie uitgevoerd (Schaap e.a., 2023).⁴ Het huidige onderzoek evalueert het proces van het tweede tijdvak.

⁴ Voor het eerste tijdvak wordt momenteel tevens een effectevaluatie uitgevoerd die onderzoekt in hoeverre de Expeditie-regeling haar doelen heeft bereikt, welke effecten zijn opgetreden en welke lessen te trekken zijn voor toekomstige regelingen. Een notitie met tussenresultaten wordt verwacht in juni 2025.

2.2 Agendavorming en beleidsvoorbereiding

De Expeditie-regeling is in 2021 op de beleidsagenda gekomen vanwege de maatschappelijke behoefte om de kennis over duurzame inzetbaarheid (DI) en leven lang ontwikkelen (LLO) verder te ontwikkelen en breder toepasbaar te maken. Er bestond destijds, en nu nog steeds, een duidelijke praktijkbehoefte aan effectieve, wetenschappelijk gevalideerde maatregelen om mensen langer gezond en productief aan het arbeidsproces te laten deelnemen. Dit krijgt extra urgentie door de vergrijzing van de beroepsbevolking. Om deze doelen te ondersteunen is in het pensioenakkoord uit 2019 afgesproken dat het kabinet jaarlijks 10 miljoen euro beschikbaar stelt voor het meerjarig investeringsprogramma DI en LLO (MIP). Door inflatiecorrectie is dit inmiddels 11 miljoen euro. Het grootste deel hiervan, circa 9 miljoen euro per jaar (voor de periode 2021-2024), is gereserveerd voor de Expeditie-regeling. De regeling richt zich op het ontwikkelen, valideren en toepasbaar maken van kennis over DI en LLO. Sociale partners zijn betrokken bij de voorbereiding van de regeling, met de verwachting dat dit het draagvlak vergroot en de deelname in de praktijk bevordert.

2.3 Beleidsbepaling

Opzet eerste tijdvak

De Expeditie-regeling is in 2022 opgezet als subsidieregeling om (nieuwe) praktijk- en wetenschappelijke kennis over DI en LLO te ontwikkelen en breder toepasbaar te maken. Subsidies verlagen financiële drempels voor werkgevers en werknemers en ondersteunen interventies gericht op het vergroten van DI en deelname aan LLO. Uniek aan de regeling is de combinatie van een subsidie en een kenniscomponent, gericht op het valideren en toepasbaar maken van kennis, wat haar onderscheidt van klassieke subsidieregelingen. Bij de Expeditie-regeling zijn samenwerkingsverbanden verplicht. Hierbij werken partijen uit de praktijk samen met onderzoeksinstituten om interventies en methodieken op grotere schaal te testen en toe te passen. Dit stimuleert niet alleen de implementatie, maar ook de kennisopbouw die zoveel mogelijk sectoroverstijgend toepasbaar is.

Het eerste tijdvak van de Expeditie-regeling (23 mei - 24 juni 2022) bestond uit twee onderdelen. Activiteit A richtte zich op experimenten op de werkvloer, waarbij nieuwe praktijken en inzichten werden ontwikkeld, uitgevoerd en onderzocht. Hiervoor was in 2022 3 miljoen euro beschikbaar, met een budget per aanvraag van 150.000 tot 1 miljoen euro en een looptijd van één tot twee jaar. Activiteit B richtte zich op het implementeren en evalueren van bestaande praktijken om deze breder toepasbaar te maken. Hiervoor was in hetzelfde jaar 12 miljoen euro beschikbaar, met een budget per aanvraag van 1 tot 4 miljoen euro en een looptijd van twee tot vier jaar.

Wijzigingen tweede tijdvak

In het najaar van 2023 werkten de betrokken directies van SZW het wijzigingsvoorstel voor het tweede tijdvak uit. De directie Arbeidsverhoudingen (AV) had hierbij de leiding en werkte samen met Uitvoering van Beleid (UvB) en de directie Wetgeving, Bestuurlijke en Juridische Aangelegenheden (WBJA). De volgende vraag was hierbij een belangrijk uitgangspunt: "hoe kan het proces van de Expeditie-regeling zo optimaal mogelijk worden ingericht, gegeven het feit dat we op kwaliteit willen beoordelen?". Behalve op de eigen leerervaringen met het eerste tijdvak, juridische expertise van wet- en regelgeving (WBJA), én uitvoeringsexpertise (UvB), baseerde de directie AV de wijzigingsregeling tevens op de aanbevelingen van Regioplan en SEO over het eerste tijdvak van de Expeditie-regeling, de internetconsultatie die plaatsvond van 11 november 2023 tot en met 6 december 2023, en een bespreking met sociale partners. De directie AV legde de uitgewerkte gewijzigde regeling vervolgens voor aan de minister. De wijzigingsregeling verscheen op 19 januari 2024 in de Staatscourant.

Na het eerste tijdvak is de regeling op vijf hoofdpunten inhoudelijk gewijzigd:⁵

1. De mogelijkheid tot het aanvragen van een preadvies werd toegevoegd;
2. Het onderscheid tussen aanvragen voor Activiteit A en Activiteit B kwam te vervallen;
3. Dat sprake moest zijn van een apart activiteitenplan en een apart onderzoeksplan kwam te vervallen;
4. De beoordelingscriteria zijn herschreven;
5. De taken en de vergoeding van het adviespanel zijn gewijzigd.

Hieronder wordt kort besproken waarom voor deze wijzigingen is gekozen.

1. De mogelijkheid tot het vragen van een preadvies werd toegevoegd

Volgens de geïnterviewde directies en adviespanelleden was de invoering van het preadvies de belangrijkste wijziging ten opzichte van het eerste tijdvak. Uit de evaluatie van het eerste tijdvak bleek dat er behoefte was aan direct contact tussen de aanvragers en het adviespanel, bijvoorbeeld door een voorronde of voorgesprek tussen aanvragers en beoordelaars toe te voegen. Dit zou helpen om aanvragen te toetsen aan de minimale voorwaarden en om advies te geven over de verdere uitwerking. Tijdens de beleidsvoorbereidende fase onderzochten de directies in hoeverre de tenderprocedure juridisch ruimte bood voor een voorronde of voorgesprek. Aangezien dit juridisch niet mogelijk bleek, kozen zij er uiteindelijk voor om een preadvies in te stellen.

Het preadvies is om twee hoofdredenen ingevoerd (zie Staatscourant, p. 9). De eerste reden is dat het ministerie en het adviespanel via het preadvies eerder duidelijkheid kunnen scheppen over de potentie van aanvragen – wat aanvragers vervolgens werk kan besparen. De tweede reden is dat de preadviezen in potentie de kwaliteit kunnen verhogen van de uiteindelijke aanvragen. Een aanvullende reden om voor het preadvies te kiezen was volgens de directies AV en WBJA dat aanvragers – vanwege de tenderprocedure – aan de achterkant van het proces (na indiening) geen verbeteringen meer kunnen doorvoeren. Via het preadvies wordt aan de voorkant van het aanvraagproces wel zo’n mogelijkheid gecreëerd. Voor het preadvies stelden de directies inhoudelijke voorwaarden en vormeisen op.

2. Het onderscheid tussen aanvragen voor Activiteit A en Activiteit B kwam te vervallen

In het eerste tijdvak maakte de regeling onderscheid tussen Activiteit A en Activiteit B. In de Staatscourant wordt uitgelegd om welke reden dit onderscheid in het tweede tijdvak losgelaten wordt: “Uit de procesevaluatie van Regioplan is naar voren gekomen dat het verschil tussen deze activiteiten niet helder was voor zowel aanvragers als het adviespanel. Het onderscheid zorgde daarmee voor een ongewenste situatie, waarbij een in essentie goede aanvraag mogelijk moest worden afgewezen omdat het voor een verkeerde activiteit was ingediend.” (Staatscourant, p. 9).

3. Dat sprake moest zijn van een apart activiteitenplan en een apart onderzoeksplan kwam te vervallen

De oorspronkelijke regeling vroeg aanvragers om een apart activiteitenplan en een apart onderzoeksplan in te dienen. De onderliggende gedachte was om zo “het belang van zowel de implementatie als het onderzoek te benadrukken” (Staatscourant, p. 10). De ervaring uit het eerste tijdvak leerde echter dat de eis zorgde voor “veel overlap tussen beide stukken, onduidelijkheid in de samenhang en extra werk voor zowel aanvragers als beoordelaars” (Staatscourant, p. 10). Aanvragers vertelden ook dat het activiteitenplan en het onderzoeksplan vaak met elkaar verweven zijn, omdat resultaten uit het onderzoek gebruikt worden om de activiteiten te verbeteren. In het tweede tijdvak stelde de regeling dan ook als eis dat aanvragers één activiteitenplan indienden waarin ook de onderdelen voor het onderzoek verwerkt waren (Staatscourant, p. 10).

⁵ Zie Staatscourant 2024, 1881, 19 januari 2024.

4. De beoordelingscriteria zijn herschreven

Uit de procesevaluatie van het eerste tijdvak kwam het beeld naar voren dat het voor aanvragers soms niet duidelijk was op welke criteria de aanvraag beoordeeld zou worden. De manier waarop de criteria waren geformuleerd leidde tot interpretatieverschillen en onduidelijkheden bij zowel de aanvragers, de beleidsmakers als het adviespanel. Voor het tweede tijdvak zijn de criteria herschreven, zodat het voor aanvragers duidelijk is waar de aanvragen op worden beoordeeld. Het grootste verschil is dat criteria zijn opgesplitst en nader zijn uitgewerkt voor de aanvragers. Per criterium is ook uitgewerkt hoe beleidsmakers of het adviespanel de criteria interpreteren. Ook wordt aangegeven dat per criterium een score van 1-10 wordt gegeven en is verduidelijkt wanneer een aanvraag als onvoldoende wordt beoordeeld.

5. De taken en de vergoeding van het adviespanel zijn gewijzigd

Met de invoering van het preadvies zijn ook de taken en de vergoeding voor het adviespanel aangepast. Het panel moet binnen vier weken feedback op de preadviezen aan de minister geven en binnen zes weken aan de preadviesaanvragers. Door de komst van het preadvies vinden hun werkzaamheden niet langer uitsluitend plaats rond vergaderingen, maar zijn deze doorlopend. Daarom wordt de vacatievergoeding aangepast: in plaats van een vergoeding per vergadering ontvangen panelleden voortaan een vaste vergoeding op basis van de arbeidsduurfactor, gedurende de periode waarin zij benoemd zijn. Ook de omvang en samenstelling van het panel kan flexibeler worden aangepast. Zo is in de regeling opgenomen dat het adviespanel kan worden uitgebreid met zes leden en een voorzitter. Dit biedt de mogelijkheid om, wanneer bijvoorbeeld blijkt dat er te veel taken liggen voor de vijf panelleden, het aantal panelleden uit te breiden.

2.4 Beleidsuitvoering en -evaluatie

2.4.1 Informatie en voorlichting over de regeling

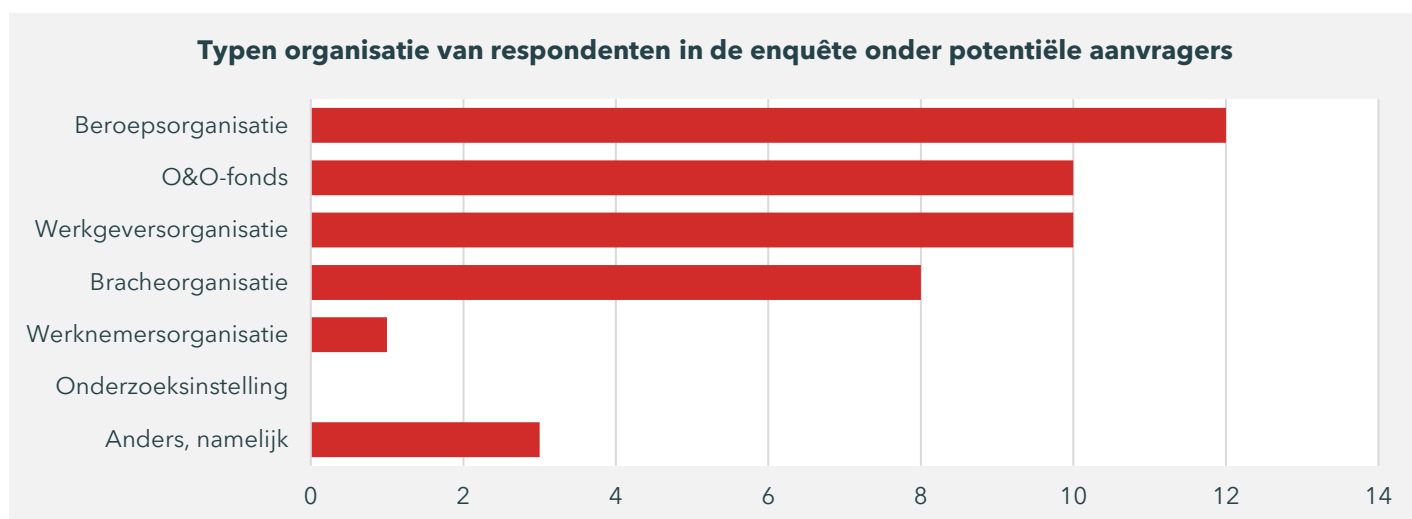
De communicatie over de Expeditie-regeling kende in het tweede tijdvak een andere aanpak dan in het eerste tijdvak. Waar voor het eerste tijdvak een voorlichtingsbijeenkomst en webinar werden georganiseerd om potentiële aanvragers te informeren over de Expeditie-regeling, werd voor het tweede tijdvak vooral ingezet op communicatie via het eigen netwerk. De informatie over de regeling werd verspreid via de website van de UvB, sociale mediakanalen van SZW, LinkedIn en met behulp van een hand-out die werd verspreid via onder andere de SER, O&O-fondsen en sociale partners. Over het algemeen werd de communicatie door het ministerie als toereikend ervaren, aangezien de meeste aanvragen een brede afspiegeling vormden van de doelgroep en onderwerpen. Bovendien werd er een aanzienlijk aantal preadviezen en een hoger aantal aanvragen ingediend, wat erop wijst dat de regeling voldoende bekendheid had. Hoewel het aantal preadviezen en aanvragen redelijk was, merkte het adviespanel op dat er mogelijk nog meer aanvragen hadden kunnen komen als de communicatie breder was ingezet, bijvoorbeeld richting individuele bedrijven en werkgevers, omdat ook zij initiatief kunnen nemen om een samenwerkingsverband te starten.

De bekendheid met de Expeditie-regeling groeide in het tweede tijdvak en bleef grotendeels afhankelijk van informele netwerken en externe contacten. De organisaties die geïnterviewd zijn, ontdekten de regeling veelal via collega's, adviesbureaus of externe partners. Een aantal organisaties kwam de regeling tegen via de website van UvB. Tijdens het eerste tijdvak waren veel potentiële aanvragers nog niet op de hoogte van het bestaan van de regeling. Sommige organisaties zagen de regeling over het hoofd of herkenden deze niet als relevant voor hun activiteiten. Anderen hoorden er pas later over via contacten in het veld, zoals een hoogleraar, een hogeschool

of een collega die de regeling op LinkedIn tegenkwam. Hierdoor kwamen sommige organisaties pas in het tweede tijdvak in actie. Voor organisaties die in beide tijdvakken actief waren, bood het tweede tijdvak de mogelijkheid om een eerdere afwijzing te herzien en een verbeterde aanvraag in te dienen.

Er is een vragenlijst uitgezet onder potentiële aanvragers met als doel kwalitatief zicht te krijgen op redenen om geen aanvraag in te dienen. In totaal 56 respondenten vulden ten minste de eerste vraag in en 39 respondenten ronden de volledige vragenlijst af. De resultaten van deze enquête zijn vergeleken met die van een eerdere enquête die na het eerste tijdvak onder potentiële aanvragers is uitgezet. Toen vulden 75 respondenten de vragenlijst volledig in. De respondenten bestaan voornamelijk uit vertegenwoordigers van beroepsorganisaties, O&O-fondsen en brancheorganisaties. De organisaties die de vragenlijst dit jaar invulden, zijn vergelijkbaar met die uit het vorige onderzoek (zie Figuur 2.1). In de categorie “Anders, namelijk” bevinden zich twee stichtingen en een overkoepelende organisatie van een branchevereniging.

Figuur 2.1 De respondenten zijn voornamelijk afkomstig uit beroepsorganisaties, O&O-fondsen, werkgevers- en brancheorganisaties en minder vaak van werknemersorganisaties en onderzoeksinstellingen

Bron: Enquête onder potentiële aanvragers (n=44)

Noot: Van de in totaal 56 respondenten die ten minste de eerste vraag hebben ingevuld, hebben 44 respondenten ten minste tot en met deze vraag ingevuld.

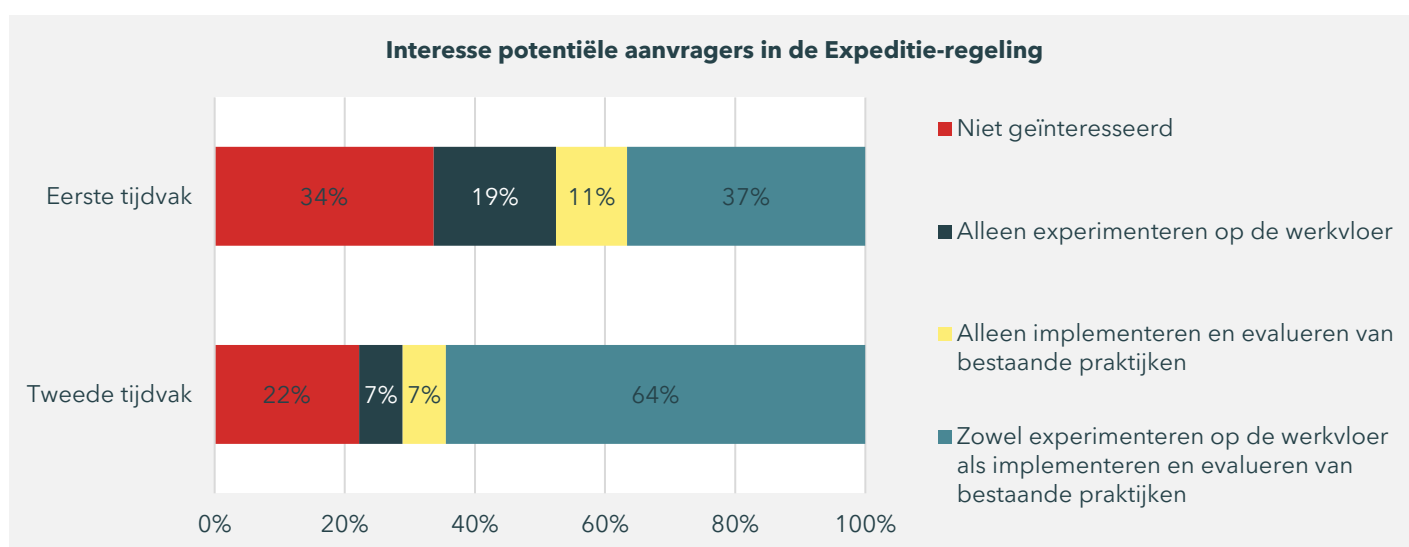
De communicatie via het eigen netwerk van SZW zorgde voor veel bekendheid in kleine kring en voldoende aanvragen, maar beperkte mogelijk de brede bekendheid van de regeling. De communicatie over de regeling via het eigen netwerk van SZW is succesvol geweest in het creëren van veel bekendheid binnen een beperkte kring van organisaties. Deze aanpak had als belangrijk voordeel dat er voldoende aanvragen zijn ontvangen en de regeling effectief onder de aandacht werd gebracht bij een specifieke groep geïnteresseerden. Tegelijkertijd had deze communicatiestrategie als keerzijde dat de brede bekendheid met de regeling waarschijnlijk beperkt bleef. Potentieel geschikte partijen buiten dit netwerk zijn hierdoor mogelijk minder goed bereikt. De gekozen strategie was daarmee effectief in het mobiliseren van een specifieke groep aanvragers, maar mogelijk minder geschikt om een bredere doelgroep te bereiken en te interesseren.

Ondanks de beperkte brede bekendheid blijkt uit navraag dat er wel brede interesse is in de Expeditie-regeling onder de groep potentiële aanvragers die geen aanvraag hebben ingediend. In de enquête geeft bijna 80 procent van de respondenten aan interesse te hebben in de regeling, tegenover 66 procent in de eerste

enquête (zie Figuur 2.2). De interesse binnen deze groep richt zich zowel op het experimenteren met nieuwe aanpakken op de werkvloer als op het implementeren en evalueren van bestaande praktijken. Desondanks mondde deze belangstelling maar beperkt uit in daadwerkelijke actie: van de geïnteresseerde respondenten overwoog slechts 15 procent (5 respondenten) om als hoofd- of medeaanvrager op te treden. De belangrijkste redenen om uiteindelijk af te zien van het indienen van een subsidieaanvragen waren:

- Onduidelijke en/of ongunstige subsidievoorwaarden (zoals subsidiebedrag, doorlooptijd, administratieve verplichtingen etc.);
- Onvoldoende capaciteit (zoals tijd, mensen etc.) voor het (mede) indienen/opstellen van een aanvraag;
- Geen geschikte hoofdaanvrager kunnen vinden;
- Onduidelijk en/of ingewikkeld aanvraagproces.

Figuur 2.2 Bijna vier op de vijf respondenten is geïnteresseerd in de Expeditie-regeling

Bron: Enquête onder potentiële aanvragers (eerste tijdvak n=101; tweede tijdvak n=45)

De respondenten die in het tweede tijdvak geen aanvraag hebben overwogen maar wel interesse in de Expeditie-regeling tonen, noemen als belangrijkste reden dat zij onvoldoende bekend zijn met de regeling.

Dit was zowel in het eerste als in het tweede tijdvak de meest genoemde reden. Daarnaast ervaren sommige respondenten het aanvraagproces en de subsidievoorwaarden als onduidelijk of ongunstig, hoewel dit in het tweede tijdvak een minder prominente rol lijkt te spelen dan in het eerste. Ook capaciteitsproblemen, zoals een gebrek aan tijd en middelen om een aanvraag op te stellen of uit te voeren, blijven een belangrijke drempel. Opvallend is dat in het tweede tijdvak meer respondenten aangeven dat zij onvoldoende mogelijkheden zien om samen te werken met andere partijen – een belemmering die in het eerste tijdvak nog nauwelijks werd genoemd.

Voor de hypothetische situatie van een derde tijdvak is de meest genoemde reden om geen aanvraag te overwegen dat respondenten al gebruikmaken van vergelijkbare regelingen op het gebied van DI en LLO.

Dit wijkt af van de redenen in de eerste twee tijdvakken, waarin onvoldoende bekendheid met de Expeditie-regeling de belangrijkste reden was om af te zien van deelname. Capaciteitsproblemen, zoals een gebrek aan tijd en middelen om een aanvraag op te stellen of uit te voeren, blijven ook in het scenario van een derde tijdvak een belangrijke drempel. Daarnaast geven respondenten aan dat het aanvraagproces op zich of de daarbij behorende subsidievoorwaarden een belemmering kunnen vormen.

2.4.2 Algemene voorwaarden van de regeling

Gewijzigde algemene voorwaarden

Het adviespanel en de directies onderschrijven dat het schrappen van het onderscheid tussen Activiteit A en B een noodzakelijke en geslaagde wijziging was. Het adviespanel spreekt over “een duidelijke vooruitgang”, en benadrukt dat het onderscheid tussen de activiteiten inderdaad “te onduidelijk” en “lastig te maken” was. Het adviespanel zag ook dat de meeste aanvragers het onderscheid niet meer maakten in het tweede tijdvak. Echter, voor sommige aanvragers was het nog steeds onduidelijk dat dit onderscheid was komen te vervallen. Bij degenen die dit onderscheid nog wel (impliciet) maakten in de aanvraag, stelde het panel zich flexibel op, negeerde zij het onderscheid, en bekeken zij vooral of de aanvraag paste bij het brede doel van de regeling.

Ondanks het vervallen van het onderscheid tussen het activiteiten- en onderzoeksplan, ontbrak in sommige aanvragen nog steeds de integratie. De beleidsmakers en het adviespanel waren positief over de keuze voor een geïntegreerd plan, omdat dit meer duidelijkheid bood over wat van aanvragers werd verwacht en de leesbaarheid en overzichtelijkheid van aanvragen zou verbeteren. Bij verschillende aanvragers bestond nog steeds onduidelijkheid over het laten vervallen van onderscheid tussen het activiteiten- en onderzoeksplan. Hoewel in de voorlichting staat dat deze plannen geïntegreerd mogen worden, wekte het systeem tijdens de definitieve aanvraag de indruk dat ze juist apart moesten worden ingediend. Deze verwarring leidde ertoe dat enkele aanvragers toch afzonderlijke plannen indienden. Ook zorgde deze verwarring voor last-minute aanpassingen en extra werk, doordat aanvragers hun documenten moesten herstructureren. Daardoor toonde UvB begrip voor afzonderlijke plannen en keurde het de aanvragen goed, al vonden sommige panelleden het onhandig dat zij zelf de informatie moesten samenvoegen. Het adviespanel benadrukte ook dat de koppeling tussen activiteiten en onderzoek vaak niet helder was omschreven, en dat de plannen niet altijd goed op elkaar aansloten.

Ongewijzigde algemene voorwaarden

Het criterium van een samenwerkingsverband binnen de Expeditie-regeling werd over het algemeen als logisch en nuttig ervaren. Aanvragers erkenden dat samenwerking bijdraagt aan een bredere impact en inhoudelijke versterking van projecten. Sociale partners gaven aan dat het verplicht betrekken van een onderzoekspartij niet alleen de evaluatie naar een hoger niveau tilt, maar ook de effectiviteit van het project vergroot. Hoewel projecten altijd worden geëvalueerd, zorgt de inbreng van een onderzoekspartner voor een professionelere aanpak, bijvoorbeeld door het toevoegen van een nulmeting. Daarnaast dragen onderzoekspartijen tijdens de uitvoering bij door het proces te monitoren en met hun inhoudelijke expertise de interventie verder te verbeteren. Onderwijsinstellingen waardeerden op hun beurt de praktijkervaring van sociale partners, omdat dit voorkomt dat interventies te wetenschappelijk worden ingestoken en daardoor onvoldoende aansluiten bij de praktijk.

Tegelijkertijd ervaren veel aanvragers de administratieve verplichtingen, zoals samenwerkingsovereenkomsten en machtigingsformulieren, als een knelpunt. Deze machtigingen kunnen uitsluitend worden ondertekend door specifieke personen met financiële of juridische bevoegdheid. Dit leidt tot vertragingen, vooral bij onderwijsinstellingen, waar de bevoegdheid vaak bij een breder bestuur ligt. Partijen die minder ervaring hebben met dergelijke subsidieregelingen ontdekken deze verplichting vaak pas bij het indienen van de aanvraag, waardoor ze in korte tijd nog goedkeuringen en handtekeningen moeten regelen. Dit proces vraagt veel tijd en energie, wat ten koste gaat van het daadwerkelijke schrijven en inhoudelijk verbeteren van de aanvraag.

Een ander bezwaar is de eis dat specifieke typen organisaties als hoofdaanvrager moeten optreden. In sommige gevallen betekent dit dat de meest inhoudelijk betrokken partij, veelal een onderzoeksinstantie of

individuele organisatie, niet de formele leiding kan nemen, omdat alleen werkgevers- of werknemersorganisaties, O&O-fondsen of brancheorganisaties als penvoerder mogen optreden. Dit leidt ertoe dat sommige aanvragen uiteindelijk niet worden ingediend, omdat een geschikte hoofdaanvrager ontbreekt of omdat een organisatie met minder inhoudelijke betrokkenheid de formele verantwoordelijkheid op zich moet nemen.

Het vergoede uurtarief wordt door enkele aanvragers als een uitdaging ervaren. De vaste percentages voor overheadkosten en loonkosten sluiten volgens hen niet altijd goed aan op de werkelijke kostenstructuren, omdat deze percentages niet altijd de werkelijke uitgaven dekken. Sommige organisaties werken bijvoorbeeld met cao's of interne loonschalen die afwijken van de door de Expeditie-regeling gehanteerde normbedragen. Dit kan ertoe leiden dat zij een deel van de kosten zelf moeten financieren. Daarnaast wordt aangegeven dat in andere subsidieregelingen van ministeries soms wordt gewerkt met een afrekening op basis van werkelijke kosten, waardoor er meer flexibiliteit is en organisaties minder risico lopen op een financiële tegenvaller.

Rolverdeling tussen de directies en het adviespanel

De rolverdeling tussen de directies en het adviespanel was in het tweede tijdvak aanzienlijk verbeterd ten opzichte van het eerste tijdvak. Het proces in het eerste tijdvak werd door de beleidsmakers en het adviespanel als complex en verwarrend ervaren, doordat het proces over drie verschillende lagen verliep waarbij de directies AV en UvB en het adviespanel een rol hadden in de beoordeling van aanvragen. Door de lering die was getrokken uit het eerste tijdvak, de betrokkenheid van grotendeels dezelfde mensen in het tweede tijdvak en een strakkere coördinatie vanuit AV verliep het proces nu soepeler en werd het proces als goed gefaciliteerd. Er waren nu kortere lijntjes tussen directies en een duidelijkere en strakkere rol- en taakverdeling tussen directies en het adviespanel. Ook had UvB een ervaren trekker op de regeling gezet, waardoor deadlines en afspraken, zoals terugkoppelingen en voorschotbetalingen, tijdig werden gehaald. Daarnaast waren WBJA en UvB actiever betrokken bij de voorbereiding en aanpassingen van de regeling en ondersteunden zij AV tijdens het proces. Beleidsmakers benadrukten ook dat er sprake was van een heldere scheiding van rollen. Er was bijvoorbeeld geen contact tussen aanvragers en het adviespanel, en UvB heeft zich niet inhoudelijk bemoeid met het werk van het panel. Dit droeg bij aan een zorgvuldig en transparant proces. Tot slot werd het proces binnen het adviespanel beter gefaciliteerd met duidelijke beoordelingscriteria en ondersteuning van een professioneel notulistenbureau, wat de werklust verlaagde. Vanwege de preadviezen was de werklust hoger dan in de eerste ronde, maar het adviespanel ervoer de nieuwe werkwijze als eerlijker en beter georganiseerd. Voor de extra werklust ontvingen zij bovendien een passende vergoeding.

2.4.3 Het preadvies

Meerwaarde van het preadvies

Het preadvies wordt door zowel beleidsmakers als het adviespanel in theorie als waardevolle toevoeging gezien om de kwaliteit van de aanvragen te verhogen, maar in de praktijk viel die verbetering tegen. Het preadvies lijkt volgens beleidsmakers en het adviespanel bij te dragen aan een hogere kwaliteit van de aanvragen en fungeert als een filter, waardoor aanvragen van lagere kwaliteit niet werden doorgezet. Aanvragers kregen de kans om ontbrekende onderdelen, zoals een samenwerkingsverband of een toelichting op de doelgroep, aan te vullen. Dit had volgens het adviespanel een opschonend effect: kansarme aanvragen werden na het preadvies niet opnieuw ingediend, wat leidde tot een hoger percentage voldoende beoordeelde aanvragen dan in het eerste tijdvak. Tegelijkertijd merkte het adviespanel op dat er ook aanvragen waren ingediend zonder gebruik te maken van het preadvies. Hierdoor bleven potentiële verbeteringen onbenut, wat volgens het panel een gemiste kans was – de aanvragen hadden kwalitatief sterker kunnen zijn met het gebruik van het preadvies. Daarnaast waren de

meningen verdeeld over het lerend effect van het preadvies. Sommige panelleden hadden gehoopt op een verdere kwaliteitsverbetering door het preadvies, maar zagen hier weinig bewijs van. Anderen panelleden waren gematigd optimistisch, omdat meer voorstellen waren uitgewerkt en minder aanvragen hoefden te worden afgewezen dan in het eerste tijdvak.

Het preadvies vervult deels een filterfunctie, maar het effect op de kwaliteit van aanvragen is onduidelijk.

Een analyse van de preadviesaanvragen laat zien dat voorstellen met een positieve beoordeling ('goed' of 'potentie') vaker als definitieve aanvraag worden ingediend dan voorstellen waarbij het preadvies (sterke) twijfels uitte (zie Tabel 2.1). Ook ligt het gemiddelde beoordelingscijfer van de definitieve aanvragen iets hoger bij aanvragers met een goed preadvies dan bij aanvragers met een minder gunstige ('potentie') of negatieve beoordeling ('(sterke) twijfels'). Tegelijkertijd ligt het gemiddelde beoordelingscijfer van aanvragen zonder preadvies dicht bij dat van de groep met een 'goed' als preadvies. Door de beperkte aantallen valt op basis van deze cijfers nog niet eenduidig vast te stellen of het preadvies daadwerkelijk heeft geleid tot een hogere kwaliteit van de ingediende voorstellen.

Tabel 2.1 Het preadvies vervult deels een filterfunctie, maar het effect op de kwaliteit van aanvragen is onduidelijk

Beoordeling van preadvies	Sterke twijfels	Twijfels	Potentie	Goed	Geen preadvies	Totaal
Aanvragen van preadvies	10 (100%)	3 (100%)	12 (100%)	3 (100%)		28 (100%)
Definitieve aanvragen	2 (20%)	0 (0%)	5 (42%)	3 (100%)	10	20 (71%)
Gemiddeld cijfer	6,2 (n=1)	-	6,0 (n=5)	6,8 (n=3)	6,4 (n=6)	6,4 (n=15)

Bron: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, bewerking SEO Economisch Onderzoek (2025)

De mogelijkheid om een preadvies op te stellen wordt ook door veel aanvragers positief beoordeeld, omdat het hen helpt hun aanvraag te versterken voordat zij deze definitief indienen. Door vooraf feedback te krijgen, kunnen zij knelpunten tijdig signaleren en hun projectvoorstel beter laten aansluiten op de beoordelingscriteria. Dit biedt niet alleen inhoudelijke voordelen, maar voorkomt ook dat organisaties onnodig tijd en middelen investeren in een aanvraag die uiteindelijk weinig kans maakt op goedkeuring. Het geeft hen inzicht in hoe hun project binnen de kaders van de Expeditie-regeling valt en waar aanpassingen nodig zijn om de kans op toekenning te vergroten. Zo helpt de feedback bijvoorbeeld om de onderbouwing van de aanvraag te versterken, de samenwerking met partners scherper te formuleren of bepaalde onderdelen concreter uit te werken. De geïnterviewde aanvragers die geen preadvies indienden, maar wel een aanvraag, geven onder meer aan dat ze te laat van de Expeditie-regeling op de hoogte waren om een (goed) preadvies aan te vragen en, in enkele gevallen, dat zij niet goed wisten of een negatief preadvies gevolgen had voor de definitieve beoordeling.

Beoordelingscriteria van het preadvies

Sommige panelleden vonden het lastig om dezelfde criteria te hanteren bij het preadvies als bij de formele aanvraag. Dit terwijl preadviezen over het algemeen minder informatie bevatten of in mindere mate zijn uitgewerkt dan de formele aanvragen. Andere leden namen een gebrek aan informatie juist als verbeterpunt mee in hun advies. Een mogelijke oplossing volgens het adviespanel is een kleinere set beoordelingscriteria voor het preadvies en een duidelijke instructie met minimale vereisten voor aanvragers.

De meeste preadviesaanvragers ervaren de voorwaarden en het indienen van het preadvies als duidelijk en werkbaar. Tegelijkertijd geven sommige aanvragers aan dat bepaalde delen van de call-tekst volgens hen erg beknopt zijn en weinig houvast bieden voor hoe het preadvies idealiter zou moeten worden opgesteld. Zo is het voor sommige organisaties onvoldoende duidelijk hoe uitgebreid of gedetailleerd het preadvies moet zijn. Enkele

respondenten geven aan dat een template of invulformulier zou helpen om de verwachtingen beter te kaderen. Daarnaast wordt door enkele respondenten opgemerkt dat er geen eenduidige richtlijnen zijn over de strengheid van de beoordeling en de mogelijke gevolgen van een negatieve beoordeling van het preadvies voor de definitieve aanvraag. Deze informatie is wel duidelijk gecommuniceerd, maar blijkt door sommige aanvragers niet (voldoende) te zijn opgepikt.

De onderbouwde reactie van SZW op het preadvies wordt door de meeste aanvragers als nuttig en inzichtelijk ervaren. Zij waarderen dat het ministerie meedenkt over de inhoud van de aanvraag en hen handvatten geeft om hun projectvoorstel te verbeteren. Vooral aanvragers met minder ervaring met subsidieaanvragen vinden het waardevol dat ze een indicatie krijgen van hoe hun project binnen de Expeditie-regeling past en welke aspecten beter uitgewerkt moeten worden. De meeste aanvragers vinden de reactie op hun preadvies duidelijk. Zij geven aan dat SZW per onderdeel van de aanvraag feedback geeft, waardoor het helder is welke aspecten verder uitgewerkt moeten worden. Toch zijn er ook respondenten die de terugkoppeling te algemeen vinden. In sommige gevallen bevat de reactie opmerkingen zoals "onvoldoende uitgewerkt" zonder verdere toelichting op wat er precies ontbreekt of hoe het verbeterd kan worden. Dat maakt het voor aanvragers lastig om goed in te schatten welke aanpassingen nodig zijn.

Aandachtspunten voor het preadvies

Er zijn ook kritische geluiden over de effectiviteit en efficiëntie van het preadvies. Hoewel de meeste panelleden en beleidsmakers positief zijn over het preadvies, worden er ook knelpunten benoemd. Zo wordt het proces door hen als arbeidsintensief en bureaucratisch ervaren, waardoor de totale doorlooptijd (van opening van het preadviestijdvak tot beoordeling van de formele aanvragen) negen maanden duurde. Aanvragers zelf zijn overwegend positief over het nut van het preadvies, maar benoemen wel aandachtspunten rond de interactie (zie volgende alinea). Voor een derde tijdvak is het preadvies een belangrijk discussiepunt: biedt het voldoende voordelen of is er verbetering nodig? Een alternatief is een pitchronde, waarbij aanvragers hun plannen presenteren en direct feedback krijgen, vergelijkbaar met subsidies voor startups en wetenschappelijk onderzoek. Dit kan efficiënter zijn, mits het juridisch eerlijk en transparant blijft. Een ander alternatief is een verplichte preadviesfase, al vereist dit zorgvuldige juridische afwegingen om valse verwachtingen bij aanvragers te voorkomen. Daarnaast blijft de vraag of de tenderprocedure in deze vorm wenselijk is of dat een andere aanpak de beoordeling efficiënter kan maken. Alternatieven zijn een lichtere versie van het preadvies met een andere verdelingsmethode zoals "*first come, first serve*" of een ander puntensysteem voor het toekennen van subsidies. Ook kan worden nagedacht over de rolverdeling: moet de inhoudelijke beoordeling bij het panel blijven of meer binnen het ministerie plaatsvinden? Zorgvuldigheid blijft volgens directie WBJA essentieel, gezien de aanzienlijke subsidiebedragen en juridische risico's, bijvoorbeeld het risico dat een afgewezen aanvraag via de rechter alsnog moet worden gehonoreerd. Het adviespanel stelde voor om een lagere budgetmaximering per aanvraag in te stellen, als mogelijke maatregel om juridische risico's te beperken en een efficiëntere inzet van middelen te bewerkstelligen. In veel gevallen hadden de voorgestelde doelen volgens het adviespanel ook met een beperkter budget kunnen worden gerealiseerd.

Een veelgenoemd aandachtspunt van aanvragers is de wens voor meer interactie rondom het preadvies. Dit kan door middel van een interactiemoment na het ontvangen van de reactie op het preadvies of door het preadvies te vervangen door een pitch. Omdat de terugkoppeling schriftelijk verloopt, missen aanvragers de mogelijkheid om verduidelijkende vragen te stellen of hun voorstel nader toe te lichten. Een kort overlegmoment, bijvoorbeeld via een online sessie, zou hen helpen om de feedback beter te begrijpen en gerichtere aanpassingen door te voeren. Sommige aanvragers pleiten voor de mogelijkheid van een pitch in plaats van een schriftelijk preadvies, omdat zij hierdoor beter kunnen inspelen op de feedback en hun projectvoorstel kunnen verduidelijken. Een schriftelijke terugkoppeling biedt weliswaar waardevolle inzichten, maar laat geen ruimte voor interactie, waardoor

onduidelijkheden in de feedback niet kunnen worden opgehelderd. Daarnaast ervaren sommige aanvragers dat bepaalde aspecten van hun project moeilijk volledig te vatten zijn in de ruimte die het preadvies biedt. Een pitch zou hen de kans geven om direct toe te lichten waarom hun aanpak effectief is en hoe hun project binnen de kaders van de Expeditie-regeling past. Dit kan met name belangrijk zijn voor innovatieve projecten of projecten die experimenteren op de werkvloer.

2.4.4 Aanvraagproces tweede tijdvak

Informatie en voorlichting

De informatie en voorlichting over de Expeditie-regeling wordt veelal positief beoordeeld door de aanvragers, maar sommige vereisten worden pas duidelijk tijdens het aanvraagproces. De meeste aanvragers vinden de beschikbare documentatie, zoals de factsheet en de informatie op de website, helder en voldoende om een aanvraag op te stellen. Tegelijkertijd geven zij aan dat bepaalde specifieke details over de regeling niet direct zichtbaar of volledig uitgewerkt zijn in één bron. Aanvragers moeten daardoor zelf actief op zoek naar aanvullende informatie en vaak meerdere documenten of informatiebronnen combineren om een volledig en duidelijk beeld van de regeling en de bijbehorende voorwaarden te krijgen. Voor een tweetal aanvragers was het niet duidelijk welke documenten bij de oude regeling en welke documenten bij de nieuwe regeling hoorden. Een andere aanvrager vond de informatie op de website niet altijd concreet genoeg geformuleerd waardoor er een aantal controlevragen nodig was bij het ministerie. Ook was het voor een aanvrager niet duidelijk of hun samenwerkingsverband voldeed aan alle gestelde eisen.

Het aanvraagproces wordt door ervaren aanvragers als werkbaar beschouwd, maar zorgt voor uitdagingen bij organisaties die minder bekend zijn met subsidieregelingen. De meeste aanvragers zijn bekend met dergelijke aanvraagprocessen. Toch ervaren sommige aanvragers knelpunten tijdens het indienen van de aanvraag. Dit leidt tot extra werk en ook veel tijdsdruk, omdat de eerste 15 aanvragen beoordeeld worden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de verplichting om de tekenbevoegdheid van alle samenwerkingspartners aan te tonen. Sommige organisaties ontdekken pas laat dat zij hiervoor aanvullende documenten moeten aanleveren, wat vooral bij onderwijsinstellingen tijdrovend is vanwege interne goedkeuringsprocedures. Daarnaast was er bij enkele aanvragers verwarring over de vraag of het activiteitenplan en onderzoeksplan gezamenlijk of afzonderlijk moesten worden ingediend. Hoewel de voorlichting hierover duidelijk was en een geïntegreerd plan juist werd gestimuleerd, wekte het digitale aanvraagstelsel tijdens de definitieve indiening de indruk dat aparte indiening noodzakelijk was. Dit misverstand, veroorzaakt door de inrichting van het stelsel door UvB, leidde tot last-minute herstructureringen en extra werk. Aanvragers waarderen wel dat het ministerie hen de mogelijkheid bood om procedurele fouten te herstellen, waardoor inhoudelijk sterke aanvragen niet zijn afgewezen op basis van formele tekortkomingen. Omdat het hier vooral ging om een technisch misverstand, kan dit probleem in de toekomst eenvoudig worden opgelost door het digitale aanvraagproces beter af te stemmen op de inhoudelijke voorlichting.

Aanvraagformulieren

Het adviespanel adviseert om de kwaliteit van ingediende aanvragen te verbeteren door definities en eisen te verduidelijken en aanvullende criteria toe te voegen. De aanbevelingen voor verbetering van het aanvraagproces zijn in het tweede tijdvak gedetailleerder dan in het eerste tijdvak. Enkele gedetailleerde aanbevelingen zijn bijvoorbeeld het schrappen van de term 'brancheorganisatie' vanwege de verwarring met 'werkgeversorganisatie(s)', het aanmoedigen van aanvragers om relevante data over de sector op te nemen om het belang van hun aanvraag te onderbouwen, het hanteren van een woordlimiet ter bevordering van de leesbaarheid, en het verplicht stellen van een samenvatting of leeswijzer. Daarnaast wordt een checklist voor de onderzoeksopzet

aanbevolen, omdat de kwaliteit van de onderzoeksopzetten sterk varieerde. Ook adviseert het panel om het maximumbedrag per project (nu 4 miljoen euro) te verlagen, aangezien de meeste aanvragers dit volledige bedrag aanvragen, terwijl volgens het panel dezelfde kennis met minder subsidie kan worden verkregen.

Het adviespanel adviseert meer aandacht te vragen voor het draagvlak, de overdraagbaarheid en de toekomstbestendigheid van projecten in aanvragen. Aanvragers moeten volgens het adviespanel het draagvlak voor de aanpak aantoonbaar maken in hun aanvraag en concreet beschrijven hoe het project buiten de deelnemers van het onderzoek toepasbaar is. In de meeste aanvragen werd dit onderwerp slechts algemeen verwoord. Daarnaast wordt aanbevolen om expliciet de rol en taak van de medezeggenschap op te nemen in de aanvragen. Aangezien succesvolle projecten vaak leiden tot structurele veranderingen op de werkvloer, is het verstandig om de rol van medezeggenschap al in de aanvragen op te nemen. Tot slot adviseert het panel om de toekomstbestendigheid van projecten als eis op te nemen in de aanvragen. Wanneer subsidie wordt gebruikt voor interventies, moet de aanvrager volgens het adviespanel aantonen dat er een financieringsbron beschikbaar is voor de periode na afloop van de subsidieregeling. Door in de aanvraagformulieren expliciet aandacht te vragen voor draagvlak, overdraagbaarheid en toekomstbestendigheid, kan de borging van projecten na afloop van de subsidieperiode versterkt worden.

De voorwaarden en aanvraagformulieren zijn voor alle aanvragers duidelijk, maar er is bij een enkeling behoefte aan meer sturing bij vakken van het aanvraagformulier. De meeste aanvragers vinden de aanvraagformulieren grotendeels werkbaar en vergelijkbaar met andere subsidieregelingen. Het gebruik van standaardformats voor bijvoorbeeld de begroting wordt als nuttig ervaren, omdat dit structuur biedt bij het opstellen van de aanvraag. Sommige aanvragers merken op dat er weinig richting wordt gegeven over de mate van detail die vereist is. Zo wordt niet altijd aangegeven hoeveel informatie nodig is per onderdeel of waar de nadruk op gelegd moet worden. Het kan volgens aanvragers helpen om bij een dergelijk invulveld aan te geven: 'Denk bij het beantwoorden van deze vraag aan x, y, z' of 'Behandel onderwerpen x, y, z en houd maximaal x woorden aan'. Daarbij kan wel de kanttekening worden geplaatst dat een dergelijke mate van detaillering het aanvraagproces complexer kan maken, doordat het formulier verzadigd raakt met instructies.

De doorlooptijd

De doorlooptijd van de Expeditie-regeling werd door het ministerie als voldoende ervaren. Door de tijdige publicatie en toevoeging van het preadvies, was er in het tweede tijdvak een langere periode dan in het eerste tijdvak tussen publicatie en opening van het aanvraagtijdvak. Dit gaf het ministerie meer tijd voor communicatie naar aanvragers en het gaf aanvragers meer tijd voor het vormen van samenwerkingsverbanden en het schrijven van hun aanvraag. Ook was er voldoende voorbereidingstijd, mede dankzij het tijdig gecommuniceerde preadvies. Wel wordt door aanvragers gesuggereerd om de periode tussen publicatie en de opening van het preadvies te verlengen, gezien de complexiteit en omvang van de aanvragen. Hoewel de doorlooptijd door beleidsmakers als lang wordt ervaren, is dit volgens hen onvermijdelijk door de rol van het adviespanel in het proces en de toevoeging van het preadvies. Een vermindering van de doorlooptijd wordt daarom niet als realistisch beschouwd door beleidsmakers.

De beschikbare tijd was voor goed voorbereide aanvragers voldoende, maar anderen ervaarden tijdsdruk, vooral door de korte periode tussen het preadvies en de definitieve aanvraag. De voldoende tijd gold met name voor organisaties die al een concreet projectidee of plan hadden, en soms al een bestaand samenwerkingsverband waaruit relatief eenvoudig een aanvraag kon worden opgebouwd. Ook aanvragers met ervaring in eerdere subsidietrajecten vonden de termijn over het algemeen werkbaar. Voor andere organisaties – vooral degenen die pas laat bekend raakten met de Expeditie-regeling of nog geen uitgewerkt plan of partnerschap

hadden – werd de tijd als knellend ervaren. Zij gaven aan onvoldoende gelegenheid te hebben om de ontvangen feedback op het preadvies zorgvuldig te verwerken binnen de gestelde termijn. In enkele gevallen leidde dit ertoe dat zij afzagen van het indienen van een definitieve aanvraag. Daarnaast bleek het verkrijgen van handtekeningen en machtigingen van samenwerkingspartners tijdrovend, vooral bij grotere consortia of organisaties met een complexe interne besluitvorming.

Contact tussen aanvragers en het ministerie

Het aanvraagproces verliep aanzienlijk beter door duidelijkere voorwaarden vanuit het ministerie en meer mogelijkheden tot contact. Door duidelijkere voorwaarden en een checklist wisten aanvragers beter wat er qua structuur en inhoud van hen werd verwacht. UvB was ook beter bereikbaar voor technische en praktische vragen en had de indruk dat de communicatie vooraf goed aansloot, omdat de meeste aanvragen correct werden ingediend. Daarnaast voerde UvB vooraf een volledigheidstoets uit zoals in de regeling bepaald, zodat aanvragers vóór de definitieve indiening nog aanvullingen konden doorvoeren. Door de tenderprocedure waren aanvullingen namelijk alleen mogelijk vóór de definitieve indiening. Sommige aanvragers dienden hun aanvraag echter last-minute in, waardoor UvB geen volledigheidstoets meer kon uitvoeren. Van de 20 aanvragen waren er 5 bij definitieve indiening niet volledig. UvB benadrukt daarom het belang van tijdige indiening, zodat een volledigheidstoets nog kan plaatsvinden. Ondanks duidelijke communicatie over de volledigheidstoets gingen sommige aanvragers er ten onrechte vanuit dat wijzigingen na de sluitingsdatum nog mogelijk waren. Dit leidde tot onvolledige aanvragen en één formeel bezwaar. De regels hierover zijn sinds het eerste tijdvak niet gewijzigd, maar in de vorige ronde zijn door de nieuwigheid van de regeling en het proces aanvullingen geaccepteerd. Die eerdere coulance heeft mogelijk tot verwarring geleid, maar het is en blijft de verantwoordelijkheid van aanvragers om hun aanvraag tijdig in te dienen.

De aanvragers ervaren het ministerie als goed bereikbaar voor vragen. Sommige aanvragers hebben via de mail of telefoon contact gehad met UvB, bijvoorbeeld over de voorwaarden voor het hoofdaanvragerschap en de benodigde documenten bij het indienen van de aanvraag. Deze respondenten geven aan dat ze snel en helder antwoord kregen op praktische vragen. Wel merken enkele aanvragers op dat ze niet altijd eenduidige antwoorden kregen, vooral bij complexere kwesties zoals de subsidiabiliteit van bepaalde kosten of de precieze eisen voor samenwerkingsovereenkomsten. Hierdoor moesten sommige organisaties op basis van aannames keuzes maken in hun aanvraag.

De meeste aanvragers vinden dat er voldoende ondersteuning vanuit UvB is, vooral bij technische en procedurele vragen. Zo wordt het gewaardeerd dat er tijdens de aanvraagfase een technische check mogelijk is, waardoor organisaties ontbrekende documenten op tijd konden aanvullen. Maar er zijn ook respondenten die vinden dat de ondersteuning vanuit het ministerie op inhoudelijk vlak beperkt was. Sommige aanvragers hadden behoefte aan meer begeleiding bij het interpreteren van de beoordelingscriteria en het opstellen van een sterk projectvoorstel. Omdat de beoordeling grotendeels schriftelijk verloopt, missen zij de mogelijkheid om inhoudelijke vragen te stellen of verduidelijking te krijgen over feedback op hun preadvies.

2.4.5 Beoordelingsproces tweede tijdvak

De rol van het adviespanel

Het beoordelingsproces van het adviespanel was meer gestructureerd en de rolverdeling werd als positief ervaren. Elke aanvraag is grondig bekeken; elk panellid beoordeelde een deel van de aanvragen gedetailleerd aan de hand van de criteria, en de andere aanvragen holistisch. De combinatie van een holistische versus

gedetailleerde beoordeling werd door meerdere leden als effectief ervaren, al vond een enkeling dat dit te weinig opleverde en vraagt men zich af of iedereen in de voorbereiding alle aanvragen moet beoordelen. Tijdens de discussies in het panel kregen de beoordelingen van panelleden die gedetailleerd beoordeelden meer gewicht en tijd dan de beoordelingen van holistische beoordelaars. Een enkel panellid merkte op dat hierdoor de expertise en achtergrond van panelleden beter benut hadden kunnen worden en pleitte voor een evenwichtiger discussie. Voor aanvragen waar meningen uiteenliepen, werd extra tijd genomen om tot een goed afgewogen oordeel te komen. De rol van de voorzitter werd als zeer goed beoordeeld en de ondersteuning van de notulist werd als zeer prettig ervaren. Tot slot werd het proces rondom het opstellen van de adviezen per aanvraag aan de minister als zorgvuldig en transparant ervaren. Deze adviezen zijn opgesteld door de notulist, de voorzitter en een beleidsmedewerker van SZW. De panelleden kregen de adviezen ter inzage en konden reageren op onoverkomelijke punten. Vervolgens vond er een afsluitende bijeenkomst plaats om de adviezen definitief vast te stellen. Op basis van deze adviezen en na besluitvorming door de minister zijn door beleidsmedewerkers van SZW de formele toekennings- en afwijbsbrieven opgemaakt.

Het adviespanel kon aanvragen beter beoordelen dankzij aangescherpte beoordelingscriteria, maar heeft nog enkele adviezen om het beoordelingsproces verder te verbeteren. Waar in het eerste tijdvak de criteria minder gedetailleerd waren en tot interpretatieverschillen leidden, waren ze nu verder uitgesplitst en verduidelijkt. Dit hielp het adviespanel bij de beoordeling, hoewel sommige leden het proces nog steeds als complex en tijdrovend ervoeren door discussies over formele criteria en definities. Zo ontstonden juridische vragen over definities van begrippen als ‘werkgeversorganisatie’, ‘werknemersorganisatie’ en ‘O&O-fonds’, waarvoor herhaaldelijk advies van SZW-juristen nodig was. Ook blijven bepaalde aspecten lastig te beoordelen. Het criterium ‘draagvlak’ roept bijvoorbeeld vragen op over hoe zwaar moet worden meegewogen of betrokken partijen de belangen van de sector voldoende vertegenwoordigen en of bedrijven voldoende aantoonbaar willen deelnemen. Scherpere criteria kunnen zowel de kwaliteit van de aanvragen als het beoordelingsproces verbeteren. Het panel adviseert daarom om definities, zoals ‘werkgeversorganisatie’, te verduidelijken. Daarnaast werd hetzelfde toetsingskader gebruikt voor zowel het preadvies als de formele aanvragen. Hoewel efficiënt, vonden sommige panelleden het lastig om volledig los te komen van hun eerdere preadvies. Omdat dit preadvies niet verplicht was, mocht het panel hier formeel niet op teruggrijpen. Tot slot wordt door het adviespanel aanbevolen om de weging van criteria te herzien. Momenteel wegen alle criteria even zwaar, waardoor aanvragen met een lage score op ‘kwaliteit van het onderzoek’ toch worden goedgekeurd. Hetzelfde geldt voor het onderdeel ‘aansluiten bij het doel van de regeling’. Het adviespanel stelt voor om deze criteria zwaarder mee te laten wegen, omdat ze cruciaal zijn voor de effectiviteit van de subsidieregeling.

Communicatie

De communicatie over de beoordelingen naar aanvragers verliep beter dan in het eerste tijdvak. Waar afwijzingen in de eerste ronde als een ‘black box’ werden ervaren, kregen afgewezen aanvragers nu meer inzicht in de reden van afwijzing via een beoordelingsformulier.

Aanvragers vonden het prettig dat ze snel wisten dat ze bij de eerste 15 zaten, vijf maanden wachten op de beoordeling duurt lang. Aanvragers vinden het prettig dat ze snel te horen krijgen of hun aanvraag bij de eerste 15 ingediende voorstellen hoort, omdat dit zekerheid geeft dat hun project wordt beoordeeld en nog kans maakt op subsidie. Tegelijkertijd ervaren veel aanvragers de wachttijd van vijf maanden voor de uiteindelijke beoordeling als lang. Gedurende deze periode is er weinig tot geen communicatie over de voortgang, waardoor organisaties in onzekerheid verkeren over de status van hun aanvraag.

Toegekende aanvragers krijgen geen inzicht in hun beoordeling, terwijl afgewezen aanvragers wel een onderbouwde terugkoppeling ontvangen. Dit betekent dat organisaties die subsidie krijgen niet weten hoe hun aanvraag is beoordeeld en welke aspecten als sterk of zwak zijn aangemerkt. Dit wordt door sommige toegekende aanvragers als een gemiste kans ervaren, omdat zij geen feedback krijgen die hen kan helpen bij het verbeteren van de uitvoering van hun project. Aanvragers pleiten daarom voor meer inzicht in het beoordelingsproces, waarbij alle indieners – zowel gehonoreerd als afgewezen – een vorm van terugkoppeling krijgen⁶.

Afgewezen aanvragers waarderen de terugkoppeling, maar ook zij hebben behoefte aan meer uitleg. Afgewezen aanvragers waarderen de terugkoppeling van SZW, omdat deze hen inzicht geeft in waarom hun aanvraag niet is gehonoreerd en welke onderdelen verbetering behoeven. Toch geven sommige afgewezen aanvragers aan dat de terugkoppeling niet altijd gedetailleerd genoeg is. In sommige gevallen bevat de beoordeling algemene opmerkingen, zoals “onvoldoende uitgewerkt” of “onvoldoende onderbouwd,” zonder verdere toelichting op wat er precies ontbreekt of hoe dit verbeterd kan worden. Daarnaast merken sommige aanvragers op dat er soms discrepanties lijken te zijn tussen het preadvies en de uiteindelijke beoordeling. Onderdelen die in het preadvies als positief werden beoordeeld, worden in de definitieve beoordeling alsnog als onvoldoende gekwalificeerd, zonder een duidelijke toelichting waarom dit oordeel is veranderd. De afgewezen aanvragers zouden het waarderen als ze contact kunnen opnemen met het adviespanel.

Twee toegekende aanvragers geven aan dat de zes weken durende bezwaartermijn na toekenning te kort is. Zij verkeerden in de veronderstelling dat binnen deze termijn ook moest worden bevestigd of het samenwerkingsverband nog volledig was aangehaakt, terwijl het in werkelijkheid niet om een bezwaar ging. Omdat de aanvraag zelf al geruime tijd achter hen lag en er sinds die tijd geen contact meer was geweest met de samenwerkingspartners, wilden zij voor het verstrijken van de termijn zekerheid verkrijgen over de betrokkenheid van alle partijen. Dat bleek lastig: bij één samenwerkingsverband was de contactpersoon van een samenwerkingspartner inmiddels vertrokken, en het besluit werd bovendien eind november genomen, waardoor de kerstvakantie binnen de termijn viel. Hoewel de verantwoordelijkheid voor de opstart van het project bij de hoofdaanvrager ligt, geven zij aan dat zes weken – zeker met vakantieperiodes en personele wisselingen – ontoereikend kunnen zijn. Zij pleiten daarom voor een ruimere termijn om de benodigde bevestigingen in te winnen en het consortium definitief vast te stellen. Daarbij geldt dat partijen zich bij de indiening van de aanvraag al formeel hebben gecommitteerd via de samenwerkingsovereenkomsten, wat juridisch gezien afdoende is. De wens om na toekenning opnieuw bevestiging te verkrijgen lijkt dan ook vooral ingegeven door een behoefte aan praktische zekerheid en afstemming binnen het samenwerkingsverband.

Beoordelingscriteria

De meeste aanvragers vinden dat de beoordelingscriteria vooraf duidelijk zijn, toch zijn er ook aanvragers die meer sturing wensen. Dit zorgt ervoor dat sommige respondenten de beoordeling als duidelijk en inzichtelijk ervaren. Sommige aanvragers geven aan dat het onduidelijk blijft hoe zwaar de verschillende criteria meewegen in de eindbeoordeling, omdat er geen expliciet puntensysteem of wegingsfactoren worden vermeld. Hoewel de beoordelingscriteria vooraf bekend zijn, blijft onduidelijk of bepaalde aspecten, zoals de mate van innovatie of het samenwerkingsverband, zwaarder worden meegewogen dan andere onderdelen zoals de haalbaarheid of financiële onderbouwing. Dit maakt het voor aanvragers lastig om strategische keuzes te maken bij het schrijven van hun aanvraag. Ook is er een aanvrager die zich afvraagt of je het strategisch schrijven op deze manier moet willen bevorderen.

⁶ Nadat de gesprekken met aanvragers zijn gevoerd, heeft het ministerie de toegekende aanvragers ook de beoordeling toegestuurd.

3 Conclusies en aanbevelingen

Betrokkenen beoordelen het tweede aanvraagtijsdvak van de Expeditie-regeling overwegend positief. Het proces is aantoonbaar verbeterd ten opzichte van het eerste tijsdvak. De belangrijkste knelpunten zijn met de doorgevoerde wijzigingen verholpen. Resterende verbeterpunten betreffen vooral verfijningen in de communicatie, het aanvraagproces en de beoordeling van aanvragen.

Dit hoofdstuk presenteert de belangrijkste conclusies van de procesevaluatie van het tweede aanvraagtijsdvak van de Expeditie-regeling. De conclusies zijn in paragraaf 3.1 geformuleerd op basis van de onderzoeksvragen en geven inzicht in de uitvoering van de regeling, de ervaringen van aanvragers en de effecten van de doorgevoerde wijzigingen ten opzichte van het eerste tijsdvak. Uit deze procesevaluatie volgt een aantal aanbevelingen, die staan beschreven in paragraaf 3.2.

3.1 Conclusies

Voor deze procesevaluatie zijn de volgende onderzoeksvragen gehanteerd:

1. Hoe zag **het proces** eruit, is dit uitgevoerd volgens plan? Sluit het proces aan bij het doel van de regeling?
2. Konden (potentiële) aanvragers uit de voeten met hoe de regeling is **vormgegeven**? Zijn er concrete punten waardoor men geen aanvraag heeft ingediend?
3. Wat is **het bereik** geweest (a. uitputting van het budget, b. hoeveel aanvragen, c. verdeling over sectoren, d. doelgroepen, e. looptijd van activiteiten)?
4. Wat is **de waardering en ervaring** van (niet-)aanvragers en Uitvoering van Beleid (UvB) als het gaat om a. informatie en voorlicht, b. aanvraagproces, c. beoordelingsproces, d. verantwoordingsprocedure?
5. Hebben **de wijzigingen** na het eerste tijsdvak geleid tot een verbetering van het proces?
6. Welke **aanbevelingen** kunnen gedaan worden voor het proces van een mogelijk derde tijsdvak?

Het proces

Het proces van het tweede aanvraagtijsdvak is grotendeels volgens plan verlopen en beter afgestemd op het doel van de Expeditie-regeling dan in het eerste aanvraagtijsdvak. De meeste aanbevelingen uit het eerste tijsdvak zijn opgevolgd, wat heeft bijgedragen aan een efficiëntere uitvoering. De rolverdeling tussen de directies van SZW en het adviespanel was duidelijker, waardoor het aanvraag- en beoordelingsproces soepeler en transparanter verliep. Ook zijn de aanvraag- en beoordelingscriteria verduidelijkt, wat zowel aanvragers als beoordelaars hielp bij een betere voorbereiding en bij de beoordeling van aanvragen.

Een belangrijke verbetering was de invoering van het preadvies, dat de kwaliteit van aanvragen volgens het adviespanel verhoogde en aanvragers hielp hun voorstellen beter af te stemmen op de beoordelingscriteria.

De communicatie over de regeling was verbeterd en de informatievoorziening wordt overwegend als positief beoordeeld. Wel bleef de bekendheid onder potentiële aanvragers een aandachtspunt. Daarnaast wordt de doorlooptijd van vijf maanden na het indienen van de aanvraag voor aanvragers als knelpunt ervaren. Verdere verfijning van het proces, vooral op het gebied van communicatie, aanscherping van aanvraagvoorwaarden en beoordelingscriteria, kan bijdragen aan een nog effectievere uitvoering in een mogelijk derde aanvraagtijsdvak.

De vormgeving

De meeste aanvragers vonden de voorwaarden en procedures voor de subsidieaanvraag helder, maar er waren enkele knelpunten die deelname bemoeilijkten. Het schrappen van het onderscheid tussen het activiteitenplan en onderzoeksplan werd positief ontvangen, al bleef er onduidelijkheid over de manier waarop deze geïntegreerd moesten worden ingediend. Daarnaast werd de verplichting van specifieke typen organisaties als hoofdaanvrager door sommige partijen opnieuw als beperkend ervaren. Net als in het eerste tijdvak leidde dit er in enkele gevallen toe dat partijen afzagen van het indienen van een aanvraag.

Hoewel het preadvies wordt gewaardeerd als hulpmiddel, ervoeren sommige aanvragers tijdsdruk door de korte periode tussen het preadvies en de definitieve aanvraag. Daarnaast gaven potentiële aanvragers aan dat bepaalde subsidievoorwaarden niet altijd aansloten op hun behoeften. Bijvoorbeeld dat het minimale subsidiebedrag voor hen te hoog is, of dat zij als stichting – tenzij het een O&O-fond is – geen hoofdaanvrager kunnen zijn.

Het bereik

Het bereik van de regeling kan worden beoordeeld aan de hand van verschillende indicatoren. In totaal zijn 28 preadviesverzoeken ingediend en 20 definitieve aanvragen. Het beschikbare budget is toegekend, waardoor niet alle ingediende aanvragen gehonoreerd konden worden. Het aantal aanvragen lag hoger dan in het eerste tijdvak, wat wijst op een toegenomen interesse in de regeling. De aanvragen kwamen uit diverse sectoren, maar sommige sectoren bleven ondervertegenwoordigd, wat deels kan worden verklaard door de beperkte bekendheid van de regeling buiten de gebruikelijke netwerken. De regeling bereikte met name werkgeversorganisaties, brancheorganisaties en O&O-fondsen, de primaire doelgroep van de regeling. De toegekende projecten hebben een looptijd variërend van twee tot vier jaar, afhankelijk van de aard en omvang van het project. Hoewel het bereik van de regeling in absolute zin is toegenomen, zijn er nog mogelijkheden om een bredere groep organisaties te bereiken.

Ook onder potentiële aanvragers die geen aanvraag hebben ingediend blijft het bereik beperkt. In de enquête gaf slechts 32 procent van de respondenten aan bekend te zijn met de regeling, een daling ten opzichte van het eerste tijdvak waarin dit percentage op 46 procent lag. Ondanks deze afname in bekendheid, was de interesse onder potentiële aanvragers juist toegenomen. Veel respondenten gaven tegelijkertijd aan onvoldoende bekend te zijn met de subsidiemogelijkheden of tegen praktische drempels aan te lopen, zoals tijdsdruk, administratieve lasten of de eis van een samenwerkingsverband.

De waardering en ervaring

De waardering en ervaring van (niet-)aanvragers en van Uitvoering van Beleid (UvB) variëren per fase van het proces. De meeste aanvragers vonden de informatievoorziening toereikend en waardeerden de mogelijkheid om vragen te stellen aan het ministerie. Toch bleek uit de enquête onder potentiële aanvragers die geen aanvraag hebben ingediend dat de bekendheid met de regeling was afgenomen, wat wijst op een verbeterpunt in de communicatie om een bredere doelgroep te bereiken. Ervaren aanvragers vonden het aanvraagproces goed werkbaar, maar minder ervaren aanvragers hadden iets meer moeite met het organiseren van het samenwerkingsverband en het correct opstellen van de aanvraag. Verder zijn er door beide typen aanvragers nog kleine knelpunten genoemd, bijvoorbeeld de korte periode tussen het preadvies en de definitieve aanvraag, onduidelijkheid bij de aanvraagformulieren en het organiseren van de juiste handtekeningen voor het samenwerkingsverband.

Het beoordelingsproces werd als transparanter ervaren dan in het eerste aanvraagtijdvak, onder andere doordat aanvragers snel wisten of hun aanvraag tot de eerste vijftien beoordeelde aanvragen behoorde. De beoordelingscriteria zijn van tevoren duidelijk en goed te begrijpen. Het was voor aanvragers lastig in te schatten welke beoordelingscriteria zwaarder wegen. Bij het adviespanel weegt elk criterium even zwaar, maar het panel adviseert om in de toekomst de doelgerichtheid en de kwaliteit van het onderzoek zwaarder te laten wegen dan andere criteria. Tegelijkertijd werd de doorlooptijd van vijf maanden door de aanvragers als lang ervaren. Een ander verbeterpunt is dat toegekende aanvragers geen inzicht kregen in hun beoordeling, terwijl afgewezen aanvragers wel een onderbouwde terugkoppeling ontvingen.

Wijzigingen

Na het eerste tijdvak is de regeling op vijf hoofdpunten inhoudelijk gewijzigd:⁷

1. De mogelijkheid tot het aanvragen van een preadvies werd toegevoegd;
2. Het onderscheid tussen aanvragen voor Activiteit A en Activiteit B kwam te vervallen;
3. Dat sprake moest zijn van een apart activiteitenplan en een apart onderzoeksplan kwam te vervallen;
4. De beoordelingscriteria zijn herschreven;
5. De taken en de vergoeding van het adviespanel zijn gewijzigd.

1. De mogelijkheid tot het vragen van een preadvies werd toegevoegd

Het preadvies werd door zowel aanvragers als beleidsmakers en het adviespanel als een waardevolle toevoeging beschouwd, omdat het hielp bij het verbeteren van aanvragen en het vroegtijdig filteren van kansarme voorstellen. Aanvragers waardeerden de mogelijkheid om feedback te ontvangen, maar sommigen vonden de terugkoppeling te algemeen en de tijd tussen het preadvies en de definitieve aanvraag te kort. Beleidsmakers en het adviespanel merkten op dat het preadvies de kwaliteit van aanvragen verhoogde.

2. Het onderscheid tussen aanvragen voor Activiteit A en Activiteit B kwam te vervallen

Deze wijziging werd door zowel aanvragers als het adviespanel als een duidelijke verbetering gezien. In het eerste tijdvak zorgde het onderscheid tussen de twee activiteiten voor verwarring en leidde het ertoe dat sommige aanvragen werden afgewezen puur vanwege dit onderscheid. In het tweede tijdvak ervoeren aanvragers de aanvraagproces als overzichtelijker en werd door het adviespanel bevestigd dat dit onderscheid niet nodig was voor de beoordeling.

3. Dat sprake moest zijn van een apart activiteitenplan en een apart onderzoeksplan kwam te vervallen

Het samenvoegen van het activiteiten- en onderzoeksplan werd positief ontvangen, omdat dit het aanvraagproces vereenvoudigde en de samenhang tussen onderzoek en praktijk versterkte. Aanvragers vonden dit een verbetering, maar het systeem wekte de indruk dat ze apart ingediend moesten worden, waardoor sommige aanvragers toch afzonderlijke plannen indienden. Daarnaast merkte het adviespanel op dat sommige aanvragen nog steeds onvoldoende geïntegreerd waren, en dat de koppeling tussen activiteiten en het onderzoek niet altijd helder was omschreven of op elkaar aansloot.

4. De beoordelingscriteria zijn herschreven

De beschrijving van de beoordelingscriteria werd door zowel aanvragers als het adviespanel als een verbetering ervaren. Aanvragers hadden een beter beeld van waarop hun aanvraag werd beoordeeld, maar sommigen vonden de weging van de criteria nog steeds onvoldoende duidelijk. Beleidsmakers en het adviespanel waardeerden de

⁷ Zie Staatscourant 2024, nr. 1881, 19 januari 2024

scherpere formulering, maar constateerden dat bepaalde criteria nog altijd lastig te beoordelen waren. Voor een derde tijdvak wordt aanbevolen om de definities en bewijslast hiervan verder te verduidelijken.

5. De taken en de vergoeding van het adviespanel zijn gewijzigd

Deze wijziging zorgde voor een beter georganiseerd beoordelingsproces. Door de invoering van het preadvies waren de werkzaamheden van het adviespanel gespreid over een langere periode, wat de efficiëntie verbeterde. Het adviespanel vond de aangepaste vergoeding en flexibele samenstelling van het panel realistischer en beter afgestemd op de werklust.

Over het algemeen zijn de directies en het adviespanel tevreden over de doorgevoerde wijzigingen.

Afgezien van enkele verschillen van inzicht over de vorm van het preadvies, zijn de hoofdwijzigingen unaniem als positief beoordeeld. De aanvragers zijn tevreden over de doorgevoerde wijzigingen. Met name het preadvies is positief beoordeeld. Er zijn geen klachten gekomen over het samenvoegen van het onderzoeks- en activiteitenplan of het laten vervallen van het onderscheid tussen Activiteit A en B.

3.2 Aanbevelingen

Om de in het tweede tijdvak geïdentificeerde knelpunten zo goed mogelijk te verhelpen, doen we in deze paragraaf aanbevelingen die gebruikt kunnen worden in een mogelijk derde aanvraagstijdvak. Deze aanbevelingen richten zich op de informatie en voorlichting over de regeling, de algemene voorwaarden van de regeling, het preadvies en het aanvraag- en beoordelingsproces.

De aanbevelingen die voortkomen uit het tweede tijdvak betreffen vooral verfijning en optimalisatie, geen fundamentele herziening. In vergelijking met het eerste aanvraagstijdvak zijn de aanbevelingen van een ander niveau. Waar bij het eerste tijdvak sprake was van meer fundamentele knelpunten in onder meer de opzet, beoordelingssystematiek en communicatie, zijn deze in het tweede tijdvak grotendeels opgelost of sterk verminderd. De regeling functioneert in de kern goed en wordt overwegend positief beoordeeld door aanvragers en andere betrokkenen. De aanbevelingen in deze rapportage richten zich daarom voornamelijk op verfijning en verdere optimalisatie van het proces. Het gaat om marginale verbeterpunten die bijdragen aan meer duidelijkheid, consistentie en gebruiksgemak, niet om structurele herzieningen van de regeling zoals in de eerste evaluatie het geval was.

Informatie en voorlichting

- **Zet in op actievere en gerichte promotie van de Expeditie-regeling,** bijvoorbeeld via sectororganisaties, vakbladen en netwerken van werkgevers- en werknemersorganisaties. Uit de evaluatie blijkt dat de regeling onder kleinere organisaties nog onvoldoende bekend was, wat waarschijnlijk heeft bijgedragen aan het beperkte aantal aanvragen vanuit deze groep. Door gerichte promotie van de regeling via bijvoorbeeld werkgeversorganisaties, brancheverenigingen en digitale campagnes kan de regeling een breder en diverser publiek bereiken.
- **Communiceer duidelijker over de subsidiemogelijkheden en besteed expliciet aandacht aan de kansen voor kleinere projecten.** Uit de evaluatie blijkt dat kleinere organisaties drempels ervoeren, bijvoorbeeld vanwege het complexe aanvraagproces en de vereisten rondom samenwerking. Door het minimale en maximale subsidiebedrag te verlagen, wordt de Expeditie-regeling toegankelijker voor kleinschaligere projecten. Bovendien maakt een lager maximumbedrag het mogelijk om het beschikbare budget over meer projecten te verdelen en juridische risico's te beperken.

Algemene voorwaarden van de regeling

- **Verminder de administratieve lasten in de eerste fase door juridische verplichtingen voor het samenwerkingsverband pas na toekenning op te leggen.** Aanvragers vonden de administratieve verplichtingen, zoals machtigingsformulieren, tijdrovend en beperkend. Een intentieverklaring vooraf en juridische verplichtingen voor het samenwerkingsverband pas na toekenning kunnen de drempel voor deelname verlagen.
- **Geef duidelijker aan welke kosten subsidiabel zijn en hoe deze worden berekend.** Aanvragers ervoeren onduidelijkheid over subsidiabele kosten, wat leidde tot vragen en onzekerheid bij de begroting. Heldere voorwaarden en voorbeelden kunnen het aanvraagproces vereenvoudigen.
- **Faciliteer de integratie van het onderzoeks- en activiteitenplan.** Hoewel het onderscheid tussen deze plannen formeel is vervallen, bleek in de praktijk dat de samenhang tussen het onderzoeks- en activiteitenplan in sommige aanvragen nog niet helder was omschreven of niet goed op elkaar aansloot. In een mogelijk derde tijdvak zou deze integratie beter gefaciliteerd moeten worden, bijvoorbeeld door gerichte instructies of voorbeelden aan te bieden.

Het preadvies

- **Heroverweeg de huidige vorm van het preadvies en onderzoek of een alternatieve aanpak, zoals een pitchronde, mogelijk is.** Het preadvies helpt aanvragers bij het verbeteren van hun aanvraag en voorkomt dat minder kansrijke voorstellen worden doorgezet. Toch blijkt uit de evaluatie dat sommige aanvragers behoefte hebben aan meer interactie en toelichting die in de huidige schriftelijke vorm ontbreekt. Voor een volgend tijdvak adviseren we om te kijken of een pitchronde, waarbij aanvragers hun voorstel mondeling kunnen presenteren en direct feedback ontvangen, tot de mogelijkheden behoort. Dit vergroot de leerwaarde van het preadvies en verlaagt mogelijk ook de drempel voor minder ervaren aanvragers. Daarbij moet wel worden meegewogen dat een pitchronde het risico met zich meebrengt dat vooral de beste pitchers – en niet per se de beste plannen – in het voordeel zijn.
- **Blijf expliciet communiceren dat een negatief preadvies geen invloed heeft op de definitieve beoordeling om onnodige terughoudendheid bij aanvragers te voorkomen.** Hoewel deze boodschap al in de huidige communicatie is opgenomen, blijkt uit de evaluatie dat dit niet iedereen bereikt. Zo gaf een geïnterviewde aanvrager aan geen preadvies te durven indienen uit angst dat een negatief oordeel nadelig zou uitpakken. Heldere en herhaalde communicatie op meerdere plekken – zoals in de call-tekst, FAQ en bevestigingsmails – kan helpen om dit misverstand te voorkomen.
- **Voorzie aanvragers van meer gerichte informatie en duidelijke voorwaarden om hen beter voor te bereiden op het preadvies.** Een aparte pagina met tips en tricks en een specifiek FAQ-document voor het preadvies kan veelgestelde vragen beantwoorden en aanvragers beter begeleiden bij het opstellen ervan. Het gebruik van een template of invulformulier helpt om het preadvies gestructureerd en volledig in te dienen. Daarnaast kan het verruimen van de paginalimiet (bijvoorbeeld van vijf naar acht tot tien pagina's) aanvragers meer ruimte geven om hun project goed toe te lichten.
- **Gebruik een kleinere set beoordelingscriteria voor het preadvies en geef een duidelijke instructie met minimale vereisten.** Het adviespanel merkte op dat zij bij het preadvies dezelfde criteria hanteerden als bij de definitieve aanvraag, wat niet altijd passend was. Door een kleiner en meer afgestemd beoordelingskader te hanteren voor het preadvies, kunnen aanvragers beter worden geholpen zonder dat het preadvies als een volledige beoordeling wordt gezien.

Het aanvraagproces

- **Voorzie aanvragers van meer expliciete informatie over de indieningsprocedure om verwarring te voorkomen.** Duidelijk vóór de opening van het aanvraagportaal communiceren welke documenten vereist zijn

helpt aanvragers bij een goede voorbereiding. Een checklist met benodigde documenten en een helder overzicht van de procedure kan onnodige vertragingen voorkomen. Ook kan betere sturing in de aanvraagformulieren, zoals voorwaarden over tekstlengte, gewenste details per vraag en voorbeeldinvoer, bijdragen aan duidelijkere en beter gestructureerde aanvragen.

- **Verleng de periode tussen het preadvies en de definitieve aanvraag met twee weken, zodat aanvragers voldoende tijd hebben om hun aanvraag te verbeteren.** Veel aanvragers ervoeren tijdsdruk door de korte periode tussen de terugkoppeling op het preadvies en de definitieve aanvraag. De aanvragers die hierover opmerkingen maakten, gaven aan dat een verlenging van twee weken voldoende zou zijn om de ontvangen feedback zorgvuldig te verwerken en een kwalitatief sterkere aanvraag in te dienen.
- **Scherp de voorwaarden aan om de kwaliteit van aanvragen te verhogen.** Het adviespanel adviseert om verwarrende termen, zoals 'brancheorganisatie', te schrappen. Daarnaast kunnen een woordlimiet, een verplichte samenvatting en een leeswijzer helpen om de leesbaarheid en vergelijkbaarheid van aanvragen te verbeteren.
- **Voeg aanvullende voorwaarden toe om het belang en borging van projecten te verhogen.** Het adviespanel adviseert om relevante sectordata in aanvragen toe te laten voegen, zodat het belang van het beoogde project beter onderbouwd kan worden voor de betreffende sector. Daarnaast kan de borging van projecten na afloop van de subsidieperiode volgens het adviespanel worden versterkt door expliciet aandacht te vragen voor aspecten als draagvlak, overdraagbaarheid en toekomstbestendigheid.
- **Maak de checklist voor aanvragers explicieter over de tijdsinvestering die het regelen van handtekeningen kan vergen.** Hoewel de checklist al vermeldt dat bij een samenwerkingsverband een handtekening van een bevoegde functionaris van alle partijen nodig is, realiseren minder ervaren aanvragers zich vaak niet hoeveel tijd dit kan kosten, vooral vanwege complexe interne goedkeuringsprocedures. Door in de checklist nadrukkelijk te vermelden dat het verzamelen van handtekeningen extra tijd kan vergen, worden aanvragers hier eerder op voorbereid en kunnen zij vertraging voorkomen.

Het beoordelingsproces

- **Bied meer transparantie over de beoordeling door een duidelijk puntensysteem of gewogen criteria per onderdeel.** Op dit moment wegen alle beoordelingscriteria even zwaar, waardoor aanvragen met een lage score op essentiële punten, zoals 'kwaliteit van het onderzoek' en 'aansluiting bij het doel van de regeling', toch kunnen worden goedgekeurd. Het adviespanel stelt voor om deze criteria zwaarder mee te laten wegen, zodat aanvragen die inhoudelijk beter aansluiten op de doelstellingen van de regeling meer kans maken. Daarnaast wordt aanbevolen om de begrippen 'werkgeversorganisatie' en 'brancheorganisatie' beter te definiëren om interpretatieverschillen te verminderen.
- **Verbeter terugkoppeling aan toegekende aanvragers en afgewezen aanvragers.** Waar afgewezen aanvragers wel een beoordeling ontvingen, kregen toegekende aanvragers geen inhoudelijke feedback. Door hen alsnog een terugkoppeling te geven, kunnen zij hun projecten beter uitvoeren en leren van de beoordeling. Wel ervoeren afgewezen aanvragers de feedback vaak als te algemeen en onvoldoende onderbouwd. Het aanbieden van een korte toelichting, bijvoorbeeld via een gesprek of aanvullende documentatie, kan zorgen voor een beter begrip van de afwijzing en bijdragen aan toekomstige verbeteringen.

“De wetenschap dat het goed is.”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winstoogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport 2025-78
ISBN 978-90-5220-536-6

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2025 SEO Amsterdam.

Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl.

Roetersstraat 29
1018 WB Amsterdam

+31 20 399 1255
secretariaat@seo.nl
www.seo.nl